

Standard

► 663 ► Şubat 2018 ► Ekonomik ve Teknik Dergi ► ISSN:1300-8366

TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz, İngiltere Standardizasyon Kuruluşu (BSI) yetkileriyle bir araya geldi.

Bilişim Vadisi

► Küresel Ekonomik Eşitsizlik Riskleri de Beraberinde Getiriyor ► Bilişim Vadisi ► Bilişim Vadisi ile Geleceğin Teknolojisini Üreteceğiz ► Gelecek Bilişim Vadisi'nde ► Bilişim Vadisi ve TSE ► Ar-Ge ve Yüksek Teknoloji Yatırımlarının Vadisi ► İnovasyon ve Teknoloji Tabanlı Büyümede Yeni Merkez ► Daha Güzel Bir Dünya İçin Işıkları Bir Saat Kapatın ► Unesco Somut Olmayan Dünya Kültür Mirasları

TSE'ye ulaşmanın en kısa yolu

TSEKurumsal

ISSN: 1300-8366 ► Yıl: 58 ► Sayı: 663 ► Şubat 2018

Sahibi: Türk Standardları Enstitüsü Adına
Sebahittin Korkmaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Mehmet Necmettin Güneri

Yayın Yönetmeni: Serap Zeyrek

Editörler: Fatih Işık, Batuhan Batılı

Adres: TSE Basın Yayın Müdürlüğü
Necatibey Cad. No:112 06100 Bakanlıklar / Ankara

☎ 0312 416 66 63

► ✉ mfisik@tse.org.tr

Reklam ve Abone: Adem Dağlı ► ☎ 0312 416 67 47

Grafik Tasarım: Ali Osman Polat

Baskı ve Dağıtım: İleri Basım Mat. Amb. Reklam Tanıtım Yay. ve
Teknik Hiz. Tic. A.Ş. B.Çekmece / İstanbul ► ☎ 0212 454 32 55

Yayın Türü: Yerel Süreli

Basım Tarihi: 05.03.2018

Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlara ait olup
derginin ve yazarın adı alınarak iktibas edilebilir. Dergimize
gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın iade edilmez.

www.tse.org.tr

Sebahittin Korkmaz

► TSE Başkanı

Değerli Okuyucular,

Dergimizin bu sayısında ülkemizin yenilikçi ve katma değerli üretim hedefine oldukça büyük katkılar sağlayacak olan 'Bilişim Vadisi' konusunu ele aldık. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın öncülüğünde Enstitümüzün de dâhil olduğu TÜBİTAK, Gebze Teknik Üniversitesi, KOSGEB, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kocaeli Ticaret Odası, Kocaeli Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Odası, Gebze Ticaret Odası, TOSB (Otomotiv Yan Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi) ve Kocaeli Üniversitesi'nin paydaş olarak yer aldığı bu devasa proje, ulusal ve uluslararası birçok kurum ve kuruluşu, çatısı altında toplamaktadır.

Türkiye'nin ilk ve tek tematik teknoparkı olarak 3.339.000 metrekarelik bir alana kurulan Bilişim Vadisi Projesi, Sayın Bakanımız Dr. Faruk Özlü'nün dikkat çektiği üzere, "Başta bilişim teknolojileri olmak üzere, elektrik-elektronik, telekomünikasyon, yazılım ve robotik gibi sektörlerden Ar-Ge yapan tüm firmalara ev sahipliği yapacak; projenin tüm etaplarının tamamlanmasıyla 5 bin Ar-Ge ve yazılım firmasını barındırması, 50 milyar dolar ciro elde etmesi ve 100 bin nitelikli insana iş ve istihdam sağlaması hedeflenmektedir."

2015 yılında Bilişim Vadisi ortaklığı için 35 milyon 842 bin euro ödeyen Türk Standardları Enstitüsü (TSE), Bilişim Vadisi'nin bir paydaşı olarak Projede yer alacak girişimlere temel hizmetlerinin yanı sıra, kuruluşlarla işbirliği halinde çalışarak Projenin hedeflerine ulaşmasında üzerine düşen tüm görevleri yerine getirecektir.

Ülkemizde kalitenin teminatı olan Enstitümüz, Bilişim Vadisi'nin kalite altyapısının oluşturulmasının yanı sıra, Vadi'deki firmaların bilişim alanında uluslararası geçerliliği olan belgelendirme ihtiyacını da sahip olduğu geniş hizmet skalasıyla giderecektir. Bilişim teknolojileri alanında test ve belgelendirme hizmeti veren ve bu alanlarda uluslararası akreditasyona sahip olan Enstitümüz, bu hizmetleri ile Bilişim Vadisi gibi önümüzdeki süreçte bilişim sektörünün merkezi konumuna gelecek bu oluşuma hayati katkılar sağlayacaktır.

Saygılarımla.

16 Küresel Ekonomik Eşitsizlik Riskleri de Beraberinde Getiriyor

30 Bilişim Vadisi ile Geleceğin Teknolojisini Üreteceğiz

42 Bilişim Vadisi ve TSE

Standard
Ekonomik ve Teknik Dergi

- 26 Bilişim Vadisi
- 34 Gelecek Bilişim Vadisi'nde!
- 48 Ar-Ge ve Yüksek Teknoloji Yatırımlarının
Vadisi
- 54 İnovasyon ve Teknoloji Tabanlı Büyümede
Yeni Merkez
- 56 Daha Güzel Bir Dünya İçin Işıkları Bir Saat
Kapatın
- 58 Unesco Somut Olmayan Dünya Kültür
Mirasları

TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz, İngiltere Standardizasyon Kuruluşu (BSI) yetkilileriyle bir araya geldi

İngiltere Standardizasyon kuruluşu BSI'nın (British Standards Institutions) Standartlar Direktörü Dr. Scott Steedman ve Standart Politikaları Direktörü David Bell, Türk Standartları Enstitüsü'nü ziyaret ederek TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz ile bir araya geldi.

BSI heyetinin ziyaretinde gerçekleştirilen çalışma toplantısına TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz ile birlikte Genel Sekreter Yardımcısı Aykut Kırbaş, Dış İlişkiler Dairesi Başkanı İlhami Aktürk ve Standart Hazırlama Merkezi Başkanı Niyazi Seçgin katıldı.

Standardizasyon süreçlerinde işbirliği mutabakatı

Toplantıda BSI yetkilileri ile uluslararası standardizasyonun geleceği ve metodolojisi, uluslararası standardizasyon alanında işbirliği ve genel uygunluk değerlendirme konuları istişare edildi; TSE ile BSI arasında ISO standardizasyon süreçlerinde işbirliği konusunda mutabakata varıldı. Yapılan görüşmede TSE ile BSI arasında standardizasyon alanı başta olmak üzere diğer iş birliği imkânları görüşüldü, 4. Sanayi Devrimi ve bunun standardizasyon çalışmalarına olan etkileri değerlendirildi.

BSI yetkilileri ile uluslararası standardizasyonun geleceği ve metodolojisi, uluslararası standardizasyon alanında işbirliği ve genel uygunluk değerlendirme konuları istişare edildi, TSE ile BSI arasında ISO standardizasyon süreçlerinde işbirliği konusunda mutabakata varıldı.

Aynı zamanda ISO Politikadan Sorumlu Başkan Yardımcısı ünvanına da sahip olan Steedman başkanlığındaki heyet ile yapılan görüşmede TSE ile ISO arasında standardizasyon süreçlerinde işbirliği konusunda mutabakata varıldı.

Toplantıda BSI yetkilileri, kuruluşun yapısı ve faaliyet alanları ile yetkinlikleri hakkında sunum yaptı. Sunumda İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden çıkış sürecinin BSI'nın Avrupa Standardizasyon Kuruluşları CEN ve CENELEC'e üyeliklerini etkilemeyeceği vurgulandı.

Bu noktada TSE'nin de CEN ve CENELEC'e tam üye olmasına karşın Avrupa Birliği nezdinde aday ülke statüsünde olduğu hatırlatıldı. Toplantıda, TSE heyeti, standardizasyonun sanayici ve üreticilerin yoğun etkisinden, kullanıcı ve tüketicilerin katılımına doğru geliştirilmesi hedefi üzerine görüşlerini aktardı. Türkiye'de standardizasyonun gelişimi yönünde son dönemde yapılan çalışmalar ile 2017 yılında yayımlanan ülkemizin ilk Ulusal Standardizasyon Strateji Belgesi ve Eylem Planı hakkında bilgi verildi. Ayrıca Enstitünün yapısı, faaliyetleri ve projeleri hakkında sunum yapıldı.

ISO - SMIIC İşbirliği

Toplantının önemli gündem maddelerinden biri Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ile İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) arasında gerçekleştirilmesi hedeflenen işbirliğinin kapsamı ve sağlayacağı karşılıklı faydalar oldu.

TSE Başkanı ve SMIIC Yönetim Kurulu Başkanı Sebahittin Korkmaz, aynı zamanda ISO Politikadan Sorumlu Başkan Yardımcısı olan BSI Standartlar Direktörü Steedman'a SMIIC'in kuruluş amacı ve çalışma prensiplerini anlattı.

Görüşmelerde, Türkiye'nin jeo-stratejik konumu nedeniyle taşıdığı önem üzerinde duruldu ve iki ülke arasında ticari kapasitenin artırılması gerektiği vurgulandı.

TSE ile BSI Ortak Çalışma Hedefi

Toplantıda ayrıca TSE ve BSI'nın ekonomik, teknik ve insan kaynağı açısından standardizasyondaki ilerleyişi, teknik uzman havuzu, standart katalogları ve ekonomiye katkıları ile ilgili istatistik bilgileri paylaşıldı.

İngiltere'de BSI'nın rolü ve pozisyonu ile Türkiye'de TSE'nin önemi üzerine değerlendirmelerde bulunuldu. Türkiye'deki standardizasyon alanında paydaşların farkındalığının yaygınlaştırılması için TSE'nin yaptığı çalışmalara örnekler verildi.

İngiltere'de ve Türkiye'de standardizasyonun yürütülmesinde karşılaşılan ortak sorunların ele alındığı toplantıda, teknik komitelerde yer almak için gönüllü olan uzman grubunun genişletilmesi, toplumsal düzeyde standardizasyon kültürü için kadınlara ve gençlere hitap eden içeriğin zenginleştirilmesi gerektiği değerlendirildi.

Görüşmelerde, Türkiye'nin jeo-stratejik konumu nedeniyle taşıdığı önem üzerinde duruldu ve iki ülke arasında ticari kapasitenin artırılması gerektiği vurgulandı. Dünyada gelişen yeni pazarlara dikkat çeken toplantıda, BSI'nın Çin özelinde geliştirdiği uluslararası ticaret ve standardizasyon faaliyetleri hakkında bilgi verildi.

Verimli geçen toplantı, teknik detayların netleştirilmesini sağlamak üzere ekiplerin kurulması ve çalışma planının oluşturulması konusunda mutabık kalınarak, iyi niyetlerin sunulması ile sona erdi. ■

TSE'den İstanbul Üniversitesi'ne Kalite Yönetim Sistem Belgesi

İstanbul Üniversitesi, Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından yapılan denetimlerin ardından TS EN ISO 9000 Kalite Yönetim Sistem Belgesi almaya hak kazandı. Belge törenine TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz, İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut Ak, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Sedat Murat, TSE Marmara Bölge Koordinatörü Hüseyin Taşan ile üniversite ve TSE yöneticileri katıldı.

TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz törende yaptığı konuşmada, Enstitünün üniversiteler ve bağlı kuruluşlarına yurtiçi ve yurtdışında verdiği toplam sistem belgesi sayısının 80'e ulaştığını söyledi.

TSE'nin özellikle standardizasyon çalışmalarında üniversiteler ve iş dünyası ile birlikte hareket etmek istediğinin altını çizen Korkmaz, "Standardizasyon; yenilikçiliğin/inovasyonun temel altyapısını inşa etmektedir. Genç beyinlerin, ilerlemeye açık, girişimcilik ruhunu geliştiren, bilim temelinde eğitim almalarını sağlayan üniversitelerimiz ile sanayicilerimizin standardizasyon alanında Enstitümüz ile birlikte hareket etmesi, ülke-

mizde ihtiyaç duyulan katma değeri yüksek, yenilikçi ürünler için zemin oluşturacaktır" diye konuştu.

Üniversitelerin kalite bilincinin yerleştirilmesinde de önemli sorumluluklar üstlenebileceğini kaydeden TSE Başkanı, "Enstitü olarak hem standardizasyon, hem uygunluk değerlendirme alanlarında üniversitelerimizle ortak projeler yapmak, mevcut işbirliklerine yenilerini eklemek arzusundayız" dedi.

TSE'nin standardizasyon ve uygunluk değerlendirme alanındaki çalışmalarının önemine işaret eden İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut Ak ise üniversitenin Enstitü ile çalışmalarının sadece TS EN ISO 9000 Kalite Yönetim Sistem Belgesi ile sınırlı kalmayacağını, her konuda işbirliğine hazır olduklarını belirtti.

İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Sedat Murat ise üniversitenin Kalite Yönetim Sistem Belgesinden sonra TS ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi almak için de çalışmalara başladığını vurguladı. ■

TSE'den Kilim Mobilya'ya Çevre Yönetim Sistem Belgesi

Kilim Mobilya'ya TS EN ISO 14001: 2015 Çevre Yönetim Sistem Belgesi'nin teslimi nedeniyle yapılan törene TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz ve Kilim Mobilya CEO'su Mesut Yiğit ile TSE ve Kilim Mobilya'dan yöneticiler katıldı.

TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz yaptığı konuşmada, Enstitünün çevrenin korunması ve küresel ısınma ile mücadele konularında Çevre Yönetim Sistemi belgelendirmesinin yanı sıra, 2016 yılından bu yana "Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik" kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından atanmış 'Doğrulamalı Kuruluş' olarak hizmet verdiğini belirtti. TSE Başkanı kurumun aynı zamanda Yeşil Havaalanı, Yeşil Liman belgelendirmelerinde görev aldığını, yenilenebilir enerji ve enerji tasarrufu konularında test-muayene-deney hizmeti verdiğini ifade etti.

Çevre Yönetim Sistemi standartlarının ürünün hammaddeden başlayıp müşterilere sunulmasına kadar geçen sürecin her aşamasında çevresel faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörlerin kontrol altına alınarak çevreye verilen zararın en aza indirilmesini sağlayan bir sistemin kurulmasını tarif ettiğini belirten Korkmaz, bu standartların Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) tarafından yayınlanmış olan standartlar serisi olduğunu vurguladı.

TSE Başkanı: Sanayicilerimizle takımdaş olarak çalışacağız

TSE Başkanı Korkmaz, Enstitünün sanayicilerle takım ruhu içinde çalışmayı hedeflediğini söyledi: "Bu belge ile Kilim Mobilya, bizden üretim süreçlerinde çevreye zarar verecek bir etki yaratmadığını, Çevre Yönetim Sistemi Standardı gereklerini yerine getirdiğini belgeleyerek ortaya koydu. Enstitü olarak üreticilerimizin bu tür hassasiyetlere öncelik vermelerini çok önemsiyoruz. Kurum olarak bu anlayıştaki sanayicilerimizle bir takımdaş olarak çalışmayı taahhüt ediyoruz."

Kilim Mobilya'nın Çevre Yönetim Sistem Belgesi'ni, Türkiye'nin milli kuruluşu TSE'den almasının ayrı bir önem taşıdığını belirten Korkmaz, firma yöneticilerini ve çalışanlarını belgeyi almaya hak kazanmaları nedeniyle kutladı.

Kilim Mobilya CEO'su Mesut Yiğit de Türk sanayisinin gelişiminde TSE'nin çok özel bir yeri bulunduğunu belirterek, kurumun Türkiye ve Avrupa'da standartlar konusunda almış olduğu mesafenin farkında olduklarını söyledi. Yiğit, "Biz Türk sanayisi olarak TSE ile beraber hareket ederken hem entelektüel hem de milli bir mücadele veriyoruz" dedi.

Konuşmaların ardından Korkmaz, TS EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Belgesi'ni Yiğit'e verdi. ■

Çevre Yönetim Sistemi standartlarının ürünün hammaddeden başlayıp müşterilere sunulmasına kadar geçen sürecin her aşamasında çevresel faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörlerin kontrol altına alınarak çevreye verilen zararın en aza indirilmesini sağlayan bir sistemin kurulmasını tarif ettiğini belirten Korkmaz, bu standartların Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) tarafından yayınlanmış olan standartlar serisi olduğunu vurguladı.

TSE'den Esan'a Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi

Esan Eczacıbaşı Endüstriyel Hammaddeler Sanayi ve Ticaret A.Ş., TSE'den TS EN ISO/IEC 27001- Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi almaya hak kazandı.

Firmanın İstanbul Tuzla Ofisi'nde gerçekleştirilen belge törenine TSE Genel Sekreteri Mehmet Bozdemir, Genel Sekreter Yardımcısı Ethem Kaya ve Esan Genel Müdürü Serpil Demirel katıldı.

TSE Genel Sekreteri Mehmet Bozdemir yaptığı konuşmada, bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte ülkemizde ve dünyada kurum ve kuruluşların sundukları hizmetlerde daha yaygın olarak bilgi ve iletişim sistemlerini kullanmaya başladığına işaret etti. Bu durumun kurumun ticari ve teknolojik bilgilerini saldırıya açık hale getirdiğini belirten Bozdemir, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin bu risklerin önlenmesi ve kontrolünde etkili olduğunu kaydetti.

Bozdemir şöyle konuştu: "Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi; bilgi güvenliğini kurmayı, gerçekleştirmeyi, işletmeyi, izlemeyi, gözden geçirmeyi, sürdürmeyi ve iyileştirmeyi temel alan iş riski yaklaşımına dayalı bir yönetim sistemidir. Kuruluşun fiziksel ve elektronik bilgi varlıklarının gizlilik, bütünlük ve erişilebilirliğini korumak için en üstten en alta kadar uygulayacağı iş odaklı yönetim yaklaşımıdır. Enstitümüzün deneyimli ve uzman ekibi tarafından verilmekte olan bu hizmet, günümüzde kamu ve özel sektörde mevcut yasal şartların sağlanması açısından bir gereklilik olduğu kadar kurumsallaşmaya çalışan kurumlar için de yönetim sistemlerinin en önemli ve en kritik unsurlarından biridir."

Esan Genel Müdürü Serpil Demirel ise konuşmasında TSE'nin verdiği hizmet kalitesi konusunda teşekkür etti. Demirel; "Esan'ın Operasyonel Mükemmellik Yolculuğu'nda sürekli iyileştirmeyi hedefliyoruz ve bilgi güvenliği belgelendirilmesinin de bu iyileştirme süreçlerinde önemli bir aşama olduğunu düşünüyoruz" diye konuştu.

TSE ile 24 yıldır süren 'Kalite Yolculuğu'

Türkiye'nin madencilik alanındaki önemli kuruluşlarından biri olan Esan'ın TSE'den ilkinin 1994 yılında aldığı Kalite Yönetim Sistemi Belgesi ile Çevre Yönetim Sistemi, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi belgeleri ve Laboratuvar Akreditasyon belgeleri de bulunmaktadır. ■

TSE Yönetiminin Arçelik ziyareti

TSE Genel Sekreteri Mehmet Bozdemir, Genel Sekreter Yardımcısı Ethem Kaya, Marmara Bölge Koordinatörü Hüseyin Taşan, Tanıtım, Pazarlama ve Yayın Dairesi Başkanı Necmettin Güneri'den oluşan TSE heyeti, Arçelik'in İstanbul Tuzla'daki fabrikasını ziyaret etti.

TSE heyetini Arçelik Üretim Teknolojileri Direktörü Mustafa Esenlik, Kalite Sistemleri ve Altı Sigma Yöneticisi Engin Hız ve Resmi ve Sektörel İlişkiler Yöneticisi Fatih Demiray karşıladı.

Yapılan toplantıda, TSE Genel Sekreteri Bozdemir, Enstitü'nün beyaz eşya sektörüne yönelik standardizasyon ve uygunluk değerlendirme çalışmaları hakkında bilgi verdi. Sektörün ulusal ve uluslararası pazarda karşı karşıya kaldığı sorunlar, ihracatın artırılmasına yönelik yapılabilecekler ile ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

Toplantıda Arçelik yöneticileri, TSE'nin geliştirdiği ve Avrupa Kalite Teşkilatı tarafından da benimsenen; Müşteri Dostu Kuruluş (MDK), Müşteri Dostu Marka (MDM) belgelendirmesi için başvuruda bulunduklarını da hatırlatarak, bu belgeleri almalarının kendileri için büyük önem arz ettiğini ifade ettiler. ■

KKTC Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı'na TSE'den iki belge

KKTC Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı, Türk Standardları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen denetimler sonrasında TS EN ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi ve TS ISO 10002:2014 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi belgelerini almaya hak kazandı. Bakanlığa belgeler bir törenle takdim edildi.

Belge törenine katılan KKTC Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı Nazım Çavuşoğlu şunları söyledi: "Standartlar, küreselleşen dünyamızda ülkelerin gelişmesini ve ilerlemesini sağlamasının yanında ülkeler arasındaki ilişkileri ve ticareti de geliştiren ve kolaylaştıran önemli bir faktördür. Bakanlığımız dünya ile uyumu yakalamak için eğitimli personelle vatandaş odaklı teknolojik yeniliklerin desteğiyle ve yasal şartlara uygun olarak verilen hizmetlerimizin kalitesini artırılmasını hedeflemektedir. Bu çerçevede, Kalite Yönetim Sistemi ve Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi'ni Bakanlığımızda uygulamaya başlamış bulunmaktayız. Alınan belgeler kalite yolculuğumuzun sonu değil, başladığı yerdir."

TSE KKTC Temsilcisi A. Kemal Kızıltan da konuşmasında kamu sektöründe ihtiyaç ve beklentilere uygun hizmet sunabilmenin, kalite ve müşteri memnuniyeti yönetim sistemlerinin uygulanmasıyla mümkün olabileceğini belirtti. Kızıltan, TSE'nin dünyanın en büyük belgelendirme ağı IQNET üyeliği sayesinde, Enstitüden alınan belgelerin 36 ülkede tanındığını ifade etti. ■

Etsiz çiğ köftenin standardı hazır

Tüketime hazır etsiz çiğ köfte standardı, 15 Ocak 2018 tarihli TSE Teknik Kurul Toplantısı'nda kabul edilerek Türk Standardı olarak yayınlandı.

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) Başkanı Sebahittin Korkmaz'ın konuya ilişkin açıklaması şöyle:

"TSE, 132 Sayısı Kuruluş Kanununun verdiği görev ve yetki çerçevesinde ülkemizde özel ya da kamu sektöründen gelen talepleri de göz önünde bulundurarak her türlü standardı hazırlamak veya hazırlamakla yükümlüdür.

Enstitümüz standart hazırlama çalışmalarında ilgili bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve ilgili özel sektör firmalarından görüş almaktadır. Bu görüşler TSE Standard Hazırlama Merkezi Başkanlığı İhtisas Kurullarında değerlendirildikten sonra Teknik Kurulda kabulü sonrası yayımlanmaktadır. TSE standartları ihtiyari olup, üretici ve kullanıcıların ihtiyacına cevap vermek üzere hazırlanmaktadır.

Etsiz Çiğ Köfte standardı da bu çerçevede başta ilgili bakanlıklar olmak üzere TOBB, MÜSİAD, Gaziantep Sanayi Odası, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası, Gıda Güvenliği Derneği, üniversiteler ve bu alanda üretim yapan firmalar olmak üzere geniş paydaş görüşleri çerçevesinde hazırlandı.

Söz konusu standart ile tüketime hazır etsiz çiğ köfte kullanılması gereken malzemeler belirlendi ve hazırlanışı kurallara bağlandı.

Üretiminde çiğ et kullanılmayan

etsiz çiğ köftenin standarttaki tanımını; 'Bulgur, kırmızı biber, soğan, sarımsak, çeşitli baharatlar, domates salçası, domates sosu, biber salçası, şeker, sirke, nar ekşisi, ceviz, badem, fındık, su ve bitkisel sıvı yağların birkaçı veya hepsinin, gerektiğinde mevzuatına uygun katkı maddeleri de katılarak belirli kıvama gelinceye kadar ısıtılarak işlenip uygulanmadan elle veya makina ile yoğrulup, dondurularak veya dondurulmadan tüketime hazır hale getirilmiş mamul' olarak yer almıştır.

Standartta etsiz çiğ köftenin duyuşsal özellikleri de belirlenerek; "kendine özgü renk, görünüş, tat ve kokuda olmalı" denilmektedir.

Standartta ayrıca etsiz çiğ köftenin kimyasal özellikleri de (pH, yağ, kuru madde, tuz, %10'luk HCl'de çözünmeyen kül) belirlenerek koruyucu madde olarak sorbik ve benzoik asit kullanılması yasaklanmıştır. Standartta olası mikrobiyolojik tehlikeler E.coli, Salmonella ve L. monocytogenes olarak belirlen-

miş ve kriterleri koyulmuştur.

Gıda konusunda başta standardizasyon olmak üzere belgelendirme, muayene-gözetim, deney ve eğitim alanında verdiği hizmetlerle ülkemizde sağlıklı gıda üretimine katkıda bulunan Enstitümüz, çalışmalarının her aşamasında paydaşlarla işbirliği yapmakta, gıda bilincinin toplumun tüm kesimlerince benimsenmesi ve tüketicilerin korunması yönünde çaba sarf etmektedir.

Ülkemizin sevilen gıda ürünlerinden etsiz çiğ köftenin son yıllarda hızlı tüketim gıdası olarak da sıkça tercih edilmeye başlanması, bu ürünün sağlıklı üretimi konusunda hassasiyet gösterilmesine neden olmuştur. Sektörden ve tüketicilerden gelen yoğun talepler çerçevesinde yayımladığımız standartların tüm üreticiler için temel başvuru kaynağı olmasını temenni ediyoruz." ■

26 Ocak Dünya Gümrük Günü

Uluslararası ticaretin geliştirilmesinde önemli görevler üstlenen Gümrük İşbirliği Konseyi, gümrüklerin işleyişi ve önemi hakkında farkındalık oluşturmak amacıyla her yıl Ocak ayının 26'sını 'Dünya Gümrük Günü' ilan etmiştir.

TSE Başkanı Sebahittin Korkmaz'ın "Dünya Gümrük Günü" nedeniyle yayınladığı mesaj şöyledir:

"Ülkemizde üretilen ürünler ile ithal edilen ürünlerin aynı kurallar çerçevesinde değerlendirilmesi hedeflenerek, AB teknik mevzuatına göre uyumlaştırılmış ve iç piyasada yürürlüğe konulmuş mevzuatlar kapsamındaki tüketiciye yönelik riskli ürünler, gümrük aşamasında ithalat denetimine tabi tutulmaktadır.

Türk Standardları Enstitüsü olarak, 1985 yılından bu yana Ekonomi Bakanlığının yayımladığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğleri kapsamında standartlara uygunluk ve CE işareti taşıması gereken bazı ürünlerin ithalatta denetim faaliyetleri ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı adına organik, organomineral gübreler ve toprak düzenleyiciler ile mikrobiyal, enzim içerikli ürünlerin ithalatta denetim faaliyetlerini gerçekleştirmekteyiz.

Teknik mevzuata ve standartlara uygunluk ile kalite açısından tüketicimizi ve üreticimizi korumak amacıyla gerçekleştirilen gümrük aşamasında yapılan ithalat denetim yetkisi, ilgili Bakanlıklarca Enstitümüze tevdi edilmiş olup, hizmetin verildiği kapsam ve veriliş şekli her yıl Ekonomi Bakanlığınca yayımlanan Tebliğler ve bu Tebliğlerin uygulama usul ve esaslarıyla belirlenmekte, yıllara göre de değişiklik göstermektedir.

İthalat aşamasında yapılan kontroller ile tüketicinin korunması ve toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesi sağlanmakta, bunun yanı sıra da ekonomik anlamda uygun ürünün piyasaya arz edilmesiyle haksız rekabetin önüne geçilebilmektedir.

Ekonomi Bakanlığı geçtiğimiz yıl özellikle CE İşareti Taşıması Gereken Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği kapsamında yapılan denetimlerde doğru olmayan belgelerdeki artış ve piyasadaki güvensiz ürünlerle ilgili şikâyetlerin çoğalmasından dolayı yeni bir karar aldı. 14 Temmuz 2017 tarihinden itibaren başlatılan ve hâlihazırda devam eden uygulamayla; anılan Tebliğ kapsamında denetime tabi tutulan ürünler, Ekonomi Bakanlığı TAREKS sistemi tarafından risk analizine göre belirlenmekte ve ürünlerin güvenliğine ilişkin kısa süreli ve düşük maliyetli indirgenmiş testler Enstitümüz laboratuvarlarında yapılarak ithalat denetimleri sonuçlandırılmaktadır.

En yüksek olumsuzluk aydınlatma, ev aletleri, TV, kamera ve soğutucularda

Yaklaşık 7 aylık dönemde Enstitümüz laboratuvarlarında yapılan muayene ve deneyler sonucunda; ithal ürünlerde en yüksek olumsuzluk oranlarının aydınlatma, ev aletleri, TV, kamera, soğutucular gibi ürünlerde görüldüğünü tespit ettik. Laboratuvarlarımızdaki testlerde ithal ürünlere ilişkin ortaya çıkan genel olumsuzluk oranı ise %12'dir. Bu durum doğrudan tüketiciye arz edilen ürünler için gümrüklü sahada yapılan denetimlerin ne kadar önemli olduğunu açıkça göstermektedir.

İthalat aşamasında yapılan bu kontroller ile tüketicinin korunması ve toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesi sağlanmakta, bunun yanı sıra da ekonomik anlamda uygun ürünün piyasaya arz edilmesiyle haksız rekabetin önüne geçilebilmektedir.

İthalatta enerji verimliliği denetimi

Enstitümüz ithalat denetimlerinde güçlü teknik altyapısı ile özellikle enerji verimliliği konusundaki çalışmalarıyla dikkat çekmektedir. Enerji verimliliğine ilişkin ülkemizde zorunlu olan mevzuatlar kapsamındaki ürünlerin gümrüklü sahada denetlenmesi verimliliğin artırılması, insan ve çevre üzerindeki risklerin minimize edilmesi, dolayısıyla çevresel performansın gelişmesi ve rekabet için avantaj sağlanması demektir. Bu çerçevede 2016 yılında motor, klima ve elektrikli süpürge cinsi ürünlerin, 2017 yılında ise lamba ve soğutucu cinsi ürünlerin gümrüklü sahada enerji verimliliği ve çevreye duyarlı tasarıma uygunluğu yönünden denetimine başlanmış ve bu konudaki altyapının daha da geliştirilmesi yönünde karar alınmıştır.

'26 Ocak Dünya Gümrük Günü' vesilesiyle TSE'nin ithalat denetimlerinin üreticilerimiz ve tüketicilerimiz için arz ettiği öneme bir kez daha dikkat çekmek istiyoruz. 30 yılı aşkın süredir yaptığı ithalata uygunluk denetimleriyle; ülkemize giren ithal malların standartlara uygun ve kaliteli olmasına katkı sağlayan Enstitümüz, standartlara uygun olmayan, kalitesiz, çevreye ve insan sağlığına zararlı ürünlere karşı da barikat oluşturmakta, deneyimli ithalat personel kadrosu ve güçlü laboratuvar alt yapısıyla 7/24 hizmet vermektedir." ■

Küresel Ekonomik Eşitsizlik Riskleri de Beraberinde Getiriyor

Geçen yıl dünyada üretilen servetin yüzde 82'si, dünya nüfusunun sadece en zengin yüzde 1'lik kesimine gitmiş bulunuyor. Dolar milyarderleri olarak tabir edilen kesimin varlığı, bu bağlamda 2010'dan bu yana yılda ortalama yüzde 13 büyürken, geçen yıl bu grubu oluşturan kişilerin sayısındaki artış rekor seviyeye gelerek 2.043 milyardere ulaşmış görünüyor. Buna karşılık 3,7 milyar insan dünyanın en yoksul diğer yarısını oluşturuyor ve bu insanların neredeyse hiçbir geliri bulunmuyor. Dünya servetinin yarısı 42 kişinin elinde bulunuyor ve bunların yüzde 90'ı erkek. Bugünkü rakamlarla kadın erkek eşitsizliğinin ancak 217 yılda kapanabileceği tahmin ediliyor.

Peyman Yüksel

► Ekonomist

Küresel ekonomik eşitsizlik, gelir elde etmede, tüketimde ve servet sahibi olmada eşitsizlik anlamına geliyor ve bu da dünyada ekonomik, toplumsal, teknolojik, çevresel ve jeopolitik risklere zemin hazırlıyor. Eğer ülkeler beşeri sermayeyi servet dağılımında verimli kullanamazsa ne sürdürülebilir ve güvenilir bir kalkınma gerçekleşir ne de gelirin adaletli olarak dağılımı mümkün olur. Gelir adaletsizliği de toplumsal huzurun azalmasına, toplumsal olaylara ve az gelirli ülkelere gelişmiş ülkelere doğru zorunlu göçlere neden olur. Bu yıl 23-26 Ocak 2018 tarihlerinde yapılan 48. Davos Zirvesi için hazırlanan "Küresel Riskler 2018" raporu tam da bu konulara dikkat çekiyor. Rapora göre ekonomik, finansal, teknolojik, siyasi, ekolojik riskler birbirlerini besleyerek geliyor. Bunların birinden kaynaklanan bir krizin diğer alanlara da yansarak "sistem çapında" bir krize yol açma olasılığını azaltacak bir uluslararası işbirliği ortamının olmaması, aslında ne kadar tehlikeli bir durumun bizi beklediğini gözler önünde seriyor.

Her yıl İsviçre Alpleri'ndeki Davos kasabasında gerçekleştirilen Dünya Ekonomik Forumu'nun bu yılki genel teması "Parçalanmış Dünyada Ortak Gelecek Oluşturmak" olarak belirlendi ve Forumu bu yıl kadınlar yönetti. Yedi kişilik yönetim komitesinin yedisi de kadın oldu ve komitedeki kadınlar arasında IMF Başkanı Christina Lagarde, IBM'in CEO'su Ginni Rometty ve Norveç Başbakanı Erna Solberg gibi önemli isimler de yer aldı. Forumun hemen öncesinde "Kapsayıcı Kalkınma Endeksi" çalışması 2018 raporu yayımlandı. Endeks, 103 ülkenin GSYH'ye ek olarak on bir ekonomik boyuttaki performansını yıllık olarak değerlendiriyor. Üç ana kategoriyi temel alan bu endeks, büyüme ve kalkınmanın yanı sıra, ekonomilerdeki kapsayıcılık ve sürdürülebilirliği de sorguluyor. Küresel ekonomik büyümenin yıllardır göz ardı edilmesi sonucu, gelir ve servetin de kapsayıcılıkla ilerlemesi gerekirken, bugün dünya çapında zirveye tırmanmış bir "eşitsizlik" göze batıyor. Geçen yıl dünyada üretilen servetin yüzde 82'si, dünya nüfusunun sadece en zengin yüzde 1'lik kesimine gitmiş bulunuyor. Dolar milyarderi olarak tabir edilen kesimin varlığı, bu bağlamda 2010'dan bu yana yılda ortalama yüzde 13 büyürken, geçen yıl bu grubu oluşturan kişilerin sayısındaki artış rekor seviyeye gelerek 2.043 milyardere ulaşmış görünüyor. Buna karşılık 3,7 milyar insan dünyanın en yoksul diğer yarısını oluşturuyor ve bu insanların neredeyse hiçbir geliri bulunmuyor. Dünya servetinin yarısı 42 kişinin elinde bulunuyor ve bunların yüzde 90'ı erkek. Bugünkü rakamlarla kadın erkek eşitsizliğinin ancak 217 yılda kapanabileceği tahmin ediliyor. Davos'ta dünya ekonomisinde son yıllarda olumlu yönde gerçekleşen gelişmenin döngüsel olduğu yani peşi sıra bir daralmanın da geleceği, içinde bulunduğumuz bu dönemin yapısal sorunları düzeltmek için kullanılması gerektiğine dikkat çekildi. Ayrıca ABD, Çin, Rusya gibi büyük güçler arasında ticari bir savaşın olacağını hatta bunun başladığını Financial Times, The Economist gibi yayınların önemli yazarlarının köşe yazılarında dile getirdiği gözlemlendi.

Dünya Bankası'nın (DB) "Ülkelerin Değişen Serveti – 2018" raporuna göre ise küresel servet 1995-2014 yılları arasında yüzde 66 artarak 1 katrilyon 143 trilyon dolara yükseldi. 1995 - 2014 dönemine yönelik doğal sermaye (ormanlar ve madenler gibi), beşeri sermaye (bir kişinin ömrü boyunca elde ettiği kazançlar), üretilen sermaye (binalar, altyapı gibi) ve net yabancı varlıklar gibi bileşenlerin toplamı alınarak 141 ülkenin servetleri incelendi. Rapora göre, son 20 yıllık dönemde küresel servet önemli oranda artarken, 24'ten fazla ülkede çeşitli gelir dilimlerinde kişi başına düşen servet azaldı veya aynı kaldı. Rapora göre; Türkiye'de kişi başı zenginlik bu dönemde yüzde 2 artarak yatay seyretti ve 45 bin 998 dolar seviyesinde gerçekleşti. Bu sonuçta, dış borç yükündeki kademeli yükseliş, zenginliğin büyük bir kısmını oluşturan doğal sermayedeki (tarım ve orman alanları, deniz canlıları) azalış ve diğer varlıklardaki yavaş ilerleme etkili oldu.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ekonomik Görünümü raporu güncellemesini yayımladı ve 2018 ve 2019 yılları için küresel büyüme tahminlerini yükseltti. Fon, Ekim ayındaki her 2 yıl için büyüme tahminini 0,2'şer yüzde puanı artırarak yüzde 3,9'a çıkardı. Bu büyüme tahmini, küresel ekonominin finans krizinden sonra sıçrama yaptığı 2011 yılından bu yana en hızlı büyüme beklentisini gösteriyor. IMF yayımladığı raporda küresel büyümenin, ABD'deki vergi indirimlerinin işletmeleri yatırım yapmaya teşvik etmesinden dola-

120 milyar dolar serveti olan, Amazon.com ve The Washington Post'un sahibi, dünyanın en zengin adamı Jeff Bezos'un şubat ayında ABD borsasında gerçekleşen çöküşte 3,3 milyar dolar, Facebook sahibi Mark Zuckerberg'in ise bir günde 3,6 milyar dolar zarar ettiği belirtiliyor.

yı, son 7 yılın en yüksek seviyesine ulaştıracağını kaydetti. IMF, ABD ekonomisi için büyüme tahmini ni yüzde 0,4 artırarak 2018 yılı için yüzde 2,7, Euro Bölgesi ekonomisinin büyüme tahmini ni 0,3 yüzde puanı artırarak yüzde 2,2'ye çıkardı. Japonya için yüzde 0,5 puan artırarak yüzde 1,2, Çin için yüzde 0,1 puan yükselterek yüzde 6,6 olarak güncelledi. IMF, Türkiye için tahmini ni güncellemedi. Fon, ekim ayında Türkiye ekonomisinin 2018'de yüzde 3,5 büyüyeceği tahmininde bulunmuştu.

Dünya ekonomistlerinin yakından takip ettiği Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) ocak ayı sonundaki toplantısında faiz artışı kararı çıkmadı ve gösterge faizi yüzde 1,25-1,50 aralığını korudu. FED'in 2018 yılı içinde üç kez faiz artışına gitmesi bekleniyor. Bankanın 2018'in ilk faiz artışını yeni başkan Jerome Powell ile 21 Mart'taki toplantıda yapacağı tahmin ediliyor. Şubat ayı başında ise Amerikan Borsası tarihi bir düşüşle sarsıldı. İki günde toplam yüzde 10 değer kaybeden hisse senedi fiyatları şirketlerde değer kaybına neden olurken küresel ekonomi zincirleme etkisiyle sarsıntı hemen yayıldı ve Japonya'da yüzde 5, Çin'de yaklaşık yüzde 3,5, Avustralya'da yüzde 3, Doğu Asya ortalamasında yüzde 6 çöküş yaşandı. Türkiye'de yüzde 3, AB'de ise yüzde 3-4 arası değer kaybına neden olan ani çöküşün yatırımcı ve spekülörlerin "aşırı risk iştahından" kaynaklandığı söyleniyor. 120 milyar dolar serveti olan, Amazon.com ve The Washington Post'un sahibi, dünyanın en zengin adamı

■ Ekonomi

Jeff Bezos'un bu çöküşte 3,3 milyar dolar, Facebook sahibi Mark Zuckerberg'in ise bir günde 3,6 milyar dolar zarar ettiği belirtiliyor.

Euro Bölgesi ve Avrupa Birliği (AB), geçen yılın son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,6 büyüdü. Bu sonuca göre 2017'de Euro Bölgesi ve AB, yüzde 2,5 büyümeye kaydetti. 2017 yılında yüzde 6,9 büyüyen Çin ekonomisi ise, 2015'ten beri en hızlı büyümeye performansını sergiledi. ABD Başkanı Donald Trump'ın ticaret fazlası nedeniyle Çin'e yönelik alacağı olası önlemler, 2018'e dair Çin ekonomisi için en büyük risk olarak gösteriliyor. İngiltere Başbakanı Theresa May ise, şubat ayı başında beraberinde birçok işadamı ile Çin'e çıkartma yaptı. İngiltere'nin Brexit sonrası Avrupa'da olası ekonomik kaybını Çin ile doldurmaya çalışacağını, Çin ile serbest ticaret anlaşmasını planlamasından anlayabiliriz.

Almanya Merkez Bankası (Bundesbank) Başkanı Jens Weidmann, Almanya'da 2020'den itibaren yaşanan toplumun etkilerinin büyümeyi yavaşlatacak etkisinin güçlü bir şekilde başlayacağını söyledi. Aynı zamanda Avrupa Merkez Bankası (ECB) Yönetim Kurulu Üyesi de olan Weidmann, Almanya'nın 4 yıldır olumlu büyüme, rekor düzeyde istihdam ve en düşük işsizlik oranı yakaladığını söyledi. Başkan, kapsamlı politika eylemi olmaksızın Euro Bölgesi'nin en büyük ekonomisindeki potansiyel büyümenin yavaşlaması ve bunun yansımalarının Almanya ile sınırlı kalmayacağını, büyüme potansiyelinde gözle görülür bir azalmanın Euro Bölgesi ekonomisinin genel durumu için bir yük olacağını da belirtti.

Rusya'da geçtiğimiz yıl yatırımlarda artış yaşanırken, Mart 2018'de yapılacak olan devlet başkanlığı seçimleri ve akabinde kurulacak olan hükümet konusundaki belirsizlikler büyümeyi yavaşlattı ve şirketlerin ihtiyaten gelirlerini yatırım yerine bankada tutmaya başlamasına neden oldu. Yapılan kamuoyu araştırmaları, Rus halkının yüzde 75'inin mevcut Devlet Başkanı Vladimir Putin'e oy vereceğini öngörüyor.

ABD Enerji Enformasyon İdaresinin (EIA) açıkladığı verilere göre, ülkenin ham petrol üretimi 27 Ocak-2 Şubat tarihlerinde, bir önceki haftaya göre günlük ortalama 332 bin varil artışla 10,25 milyon varile yükseldi. Ülke tarihindeki en yüksek seviyeye ulaşarak rekor kıran üretim miktarı, dünyanın en çok petrol üreten ülkesi Rusya'dan sonra ikinci sıradaki Suudi Arabistan'ın aralık ayı ortalaması olan günlük ortalama 9,92 milyon varili de geçti.

İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden (AB) ayrılmasının (Brexit) İskoçya ekonomisinin yılda yaklaşık 12,7 milyar sterlin zarara uğramasına yol açacağı tahmin ediliyor. İngiltere Başbakanı Theresa May, 2017 Mart ayında AB'den çıkış sürecini başlatan 50. maddeyi yürürlüğe sokarak 2019 yılının Mart ayında sürecin tamamlanmasının hedeflendiğini belirtmişti.

Rusya'da 2017 yılında ekonomik büyümenin yüzde 2'den fazla olması beklenirken yüzde 1,5'te kalması hayal kırıklığı yarattı. Oysa Rusya'nın ihracat ve ekonomik büyümesi arasındaki fark uzun bir aradan sonra ilk defa on katın üzerine çıkmıştı. 2017 yılında ülkenin ihracatı yüzde 25'ten fazla artarken ihracatta petrol ve doğalgazın payı ise azalmıştı. Geçtiğimiz yıl yatırımlarda artış yaşanırken, Mart 2018'de yapılacak olan devlet başkanlığı seçimleri ve akabinde kurulacak olan hükümet konusundaki belirsizlikler büyümeyi yavaşlattı ve şirketlerin ihtiyaten gelirlerini yatırım yerine bankada tutmaya başlamasına neden oldu. Yapılan kamuoyu araştırmaları, Rus halkının yüzde 75'inin mevcut Devlet Başkanı Vladimir Putin'e oy vereceğini öngörüyor.

ABD'nin Kaya Gazı ve Kaya Petrolü Üretimi Küresel Petrol Fiyatlarını Etkiliyor

Petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar, petrol üreticisi ülkeleri olduğu kadar onlardan petrol tedarik eden ülkelerin ekonomilerini de belirsizliğe sürüklüyor. Konu ile ilgili olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İşletme Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ramazan Sarı, petrol fiyatlarının 60 doların üzerinde kalmasının bütün kaya petrolü ve kaya gazının üretimini kârlı kıldığını, bu durumda da ABD'nin kaya petrolü ve gazının üretimini artıracak olduğunu belirtiyor. Prof. Dr. Sarı'ya göre tepe noktasına (75 dolar civarı) ulaştıktan sonra düşme eğilime girecek olan petrol fiyatları, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ülkelerinin sosyal harcamalarında ciddi bir açık oluşturacak ve bu durum OPEC için kısır döngü yaratabilecek. Tepe noktasının 80 doların altında 75 dolarlar civarında olma olasılığının oldukça yüksek olduğunu belirten Prof. Dr. Ramazan Sarı, fiyatların bu noktadan yönünü aşağı çevirmesiyle halen pazar payını kaybetme eğilimindeki OPEC ülkelerinin yeni bir anlaşmaya mahkum olacağını belirtti. ABD'nin üretim artışı sonrasında ortaya çıkacak olan bu durumun özellikle Rusya üretim kısıntısı anlaşmasına verdiği desteği çekerse (ki bunun sinyallerinin alındığına değinerek), OPEC ülkelerinde petrol üretimi konusunda çok ciddi bir belirsizlik ortaya çıkaracağını söyledi.

Prof. Dr. Ramazan Sarı'yı destekler nitelikte gelen haberlere göre; şubat ayının ilk haftasında ABD'nin günlük ham petrol üretim miktarı, ülke tarihindeki en yüksek seviyeye ulaşarak rekor kırdı. ABD Enerji Enformasyon İdaresinin (EIA) açıkladığı verilere göre, ülkenin ham petrol üretimi 27 Ocak-2 Şubat tarihlerinde, bir önceki haftaya göre günlük ortalama 332 bin varil artışla 10,25 milyon varile yükseldi. Ülke tarihindeki en yüksek seviyeye ulaşarak rekor kıran üretim miktarı, dünyanın en çok petrol üreten ülkesi Rusya'dan sonra ikinci sıradaki Suudi Arabistan'ın aralık ayı ortalaması olan günlük ortalama 9,92 milyon varile de geçti.

Türkiye Ekonomisinde Gündemdekiler

- Türkiye ekonomisinin 2017'yi yüzde 7 ile Orta Vadeli Program (OVP) hedeflerinin üzerinde bir büyüme ile tamamladıktan sonra, 2018 ve 2019'da yüzde 5,5 olan OVP hedeflerinin biraz daha altında büyümesi bekleniyor. Reuters'ın toplam 43 ekonomistin katılımı ile gerçekleştirdiği ankete göre, büyümenin 2018'de yüzde 4'e, 2019'da ise yüzde 3,8'e gerilemesi öngörülüyor. Ankete göre 2017 yılını yüzde 11,92 ile tamamlayan enflasyonun ise 2018'de sınırlı bir düşüşle yüzde 9,3'e, 2019'da ise yüzde 8,5'e gerilemesi bekleniyor.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan Aralık 2017 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verilerine göre cari işlemler açığı, aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına kıyasla 3 milyar 332 milyon dolar artarak 7 milyar 700 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bunun sonucunda 2017'de ihracatı 15 milyar dolar, ithalatı ise 33 milyar dolar yükselten Türkiye'nin 12 aylık cari işlemler açığı 14 milyar dolar artarak 47 milyar 100 milyon dolar oldu.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2017 yılı Kasım ayı işsizlik rakamlarına göre Türkiye'de işsizlik oranı, Kasım 2017'de bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,8 puan azalışla yüzde 10,3 oldu. Yüksek enflasyon ve artan küresel borçlanma maliyetlerinin 2018'de iç talebi baskılaması beklendiğinden işsizlik oranında geçmişe göre önümüzdeki dönemde daha sınırlı bir iyileşme beklenebilir ve tek haneli işsizlik oranlarına ulaşmak uzun bir zaman alabilir.
- Seyahat acenteleri bu yıl Avrupa'dan, özellikle Almanya'dan 4 milyona yakın turist gelmesini bekliyorlar. Geçtiğimiz yıl Avrupa'da birçok ülkede seçim yapılmış ve seçimlerin gerginliği, ırkçı partilerin propagandaları ülkemizde turizme yansımıştı. Bu yıl bütün bu gerginliklerin azalması ve yabancı turistlerin tatil için ülkemizi tercih etmesi bekleniyor. Turizm alt yapısının gerek tesis gerekse personel olarak ülkemizde sağlam olması, yabancıların ülkemizi tercih etmelerinde önemli rol oynuyor. Geçtiğimiz yıl Avrupa'nın siyasi gündemindeki Türkiye ile olan polemiklerin bu yıl azalmasının turizme olumlu yansımaları bekleniyor.
- Türkiye'de geçen yıl yapılan yerli patent başvurularının sayısının, bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 34'lük artışla 8 bin 625'e yükseldiği açıklandı. Başvurular bölgeler bazında değerlendirildiğinde, 4 bin 897 müracaatla Marmara ilk sırada yer alırken onu bin 657 başvuruyla Ege, bin 218 başvuruyla da İç Anadolu izledi. Doğu Anadolu Bölgesi ise 85 başvuruyla son sırada yer aldı.
- Savunma ve Havacılık Sanayi İhracatçıları Birliği (SSI) verilerine göre, sektörün ihracatı, geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 3,7 artarak 1 milyar 677 milyon dolardan 1 milyar 739 milyon dolara çıktı. 2017'de en fazla ihracatı yapılan ürün, uçak ve helikopter aksam ve parçaları oldu. TAI, sektörün 2017'de en fazla ihracat yapan firması oldu. TAI'yi sırasıyla TUSAŞ Motor (TEI), Pratt&Whitney THY Teknik, ASELSAN ve Alp Havacılık izledi.

2018 yılında ülkemizi ve diğer gelişmekte olan ülkeleri etkileyecek en önemli konulardan birisi yükselen dolar faizleriyle birlikte yabancı fonlara erişimimizin hem pahalılaşacak, hem de kısıtlanacak olmasıdır. Ayrıca petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar da enerji harcamalarına yansıdığından cari açığımızı etkileyecek diğer önemli konu olacaktır. ■

KAYNAKÇA

1. "ABD petrolü OPEC'i kısır döngüye sürüklüyor", <http://www.bloomberght.com/enerji/haber/2092470-abd-petrolu-opec-i-kisir-donguye-suruklu-yor>, Erişim Tarihi 11 Şubat 2018

Türkiye’de geçen yıl yapılan yerli patent başvurularının sayısının, bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 34’lük artışla 8 bin 625’e yükseldiği açıklandı.

BİLİŞİM VADİSİ

Dr. Faruk Özlü

► Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Bilişim Vadisi projesi, ülkemizin yenilikçilik tabanlı ekonomiye geçişinde kaldıraç görevi görecek en önemli ve en büyük projesidir. Bilişim Vadisi, sadece fiziki binaları olan ve teknoloji altyapısı güçlü bir teknoloji geliştirme bölgesi değil, aynı zamanda yenilikçi ve teknoloji tabanlı kalkınma ve büyümenin benimsendiği yeni bir düşünce ve felsefenin en önemli temsilcisidir.

Bilişim Vadisi yaklaşık 3,5 milyon metrekare bir alana kurulan Türkiye'nin ilk ve en büyük tematik teknoparkıdır. İlk etabın tüm altyapı ve peyzaj çalışmaları tamamlanmak üzeredir. Mayıs 2015'te İdari Kule ve Türkiye'nin en büyük Kuluçka Merkezi'nden oluşan ilk etabının ilk kısmının temelleri atılmış, Aralık 2016 itibarıyla bu etabın geçici kabulü yapılmıştır. Buna ek olarak, Mart 2016'da ise Kongre Merkezi ve Ar-Ge ofislerinden oluşan ilk etabın ikinci kısmının temelleri atılmıştır. Eylül 2017'de ise Bilişim Vadisi faaliyete geçmiştir.

Bilişim Vadisi, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı önderliğinde hem bölgesel hem de ulusal kamu desteği ile kurulan bir yapıya sahiptir. Kurucu ortakları TÜBİTAK, KOSGEB, Gebze Teknik Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Türk Standardları Enstitüsü, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Kocaeli Ticaret Odası, Kocaeli Sanayi Odası, Gebze Ticaret Odası ve TOSB'den oluşmaktadır.

Bilişim Vadisi bilgi ve iletişim teknolojileri alanında faaliyet göstermek isteyen tüm girişimcilerin başvurularına açıktır.

Bilişim Vadisi sadece tematik alanlarda birden fazla kuluçka merkezleri kurmayı planlamaktadır. Bilişim Vadisi'nde girişimcilerin fikirlerini ürüne dönüştürmeleri aşamasında desteklenmesine büyük önem verilmektedir. Fikirden prototipe, prototipten ticarileşen bir ürüne dönüşme sürecinde girişimcilerin maddi ve manevi her türlü altyapı ve üstyapı ihtiyaçlarını karşılayan bir kurguya sahip olan Bilişim Vadisi, girişimcilere yurt dışında sağlanan imkânlardan bir adım daha ötesini sunmayı hedeflemektedir. Tüm fon kaynaklarının tek bir merkezde toplandığı, girişimcilerin proje sürecinin her aşamasında desteklendiği ve sürecin sonunda ticarileşen teknolojik ürünün ortaya çıktığı bir sistemi tasarlayan ve bu sistemi hayata geçiren Bilişim Vadisi, girişimcilerin tercih sebebi olacaktır.

Gebze Teknik Üniversitesi, Bilişim Vadisi'nin kuruluşundan itibaren en büyük destekçisi olmuştur. Gerek Vadi için sağlamış olduğu arazi desteği, gerekse Bilişim Vadisi – GTÜ arasında imzalanan işbirliği protokolü ile Üniversitemiz her zaman Vadi'nin yanında ve destekçisi olduğunu belirtmiştir. GTÜ, farklı işbirlikleri geliştirme konusunda son derece aktif bir rol oynamaktadır.

İdari kuledeki 52 adet Kuluçka Merkezi'nde ise 100 adet ofis bulunmaktadır. Bu ofisler tam dolu olarak faaliyete geçtiğinde 152 Kuluçka ve Ar-Ge firmasının yer alması ve yaklaşık 3000 personelin istihdam edilmesi beklenmekte olup, bu firmaların yaklaşık 500 milyon dolar ciro elde etmesi öngörülmektedir.

Başta bilişim teknolojileri olmak üzere, elektrik – elektronik, telekomünikasyon, yazılım ve robotik gibi sektörlerden Ar-Ge yapan tüm firmalara ev sahipliği yapmaya hazır olan Bilişim Vadisinin, tüm etaplarının tamamlanmasıyla 5 bin Ar-Ge ve yazılım firmasını barındırması, 50 milyar dolar ciro elde etmesi ve 100 bin nitelikli insana iş ve istihdam sağlaması hedeflenmektedir.

Bakanlığımızın bugün en önemli hedeflerinden birisi Türkiye'yi bilim merkezi, ileri sanayi ülkesi ve teknoloji üssü bir ülke haline getirmektir. Amacımız Türkiye'yi teknoloji tüketen değil teknoloji üreten bir ülke yapmaktır. Bugün yüksek teknolojlili ürünlerin toplam sanayimiz içerisindeki payı yüzde 4'ler mertebesinde. İhracatımız içerisinde yüksek teknolojlili ürünlerin payı da yine yüzde 4'ler mertebesinde. Bu düşük bir orandır. Bunu hızlı bir şekilde yukarıya taşımamız gerekmektedir. Hedefimiz ise bunu %20'ler mertebesine taşımaktır. Bu bağlamda Bilişim Vadisi bizi bu hedefe götürecek en önemli projelerden bir tanesidir. ■

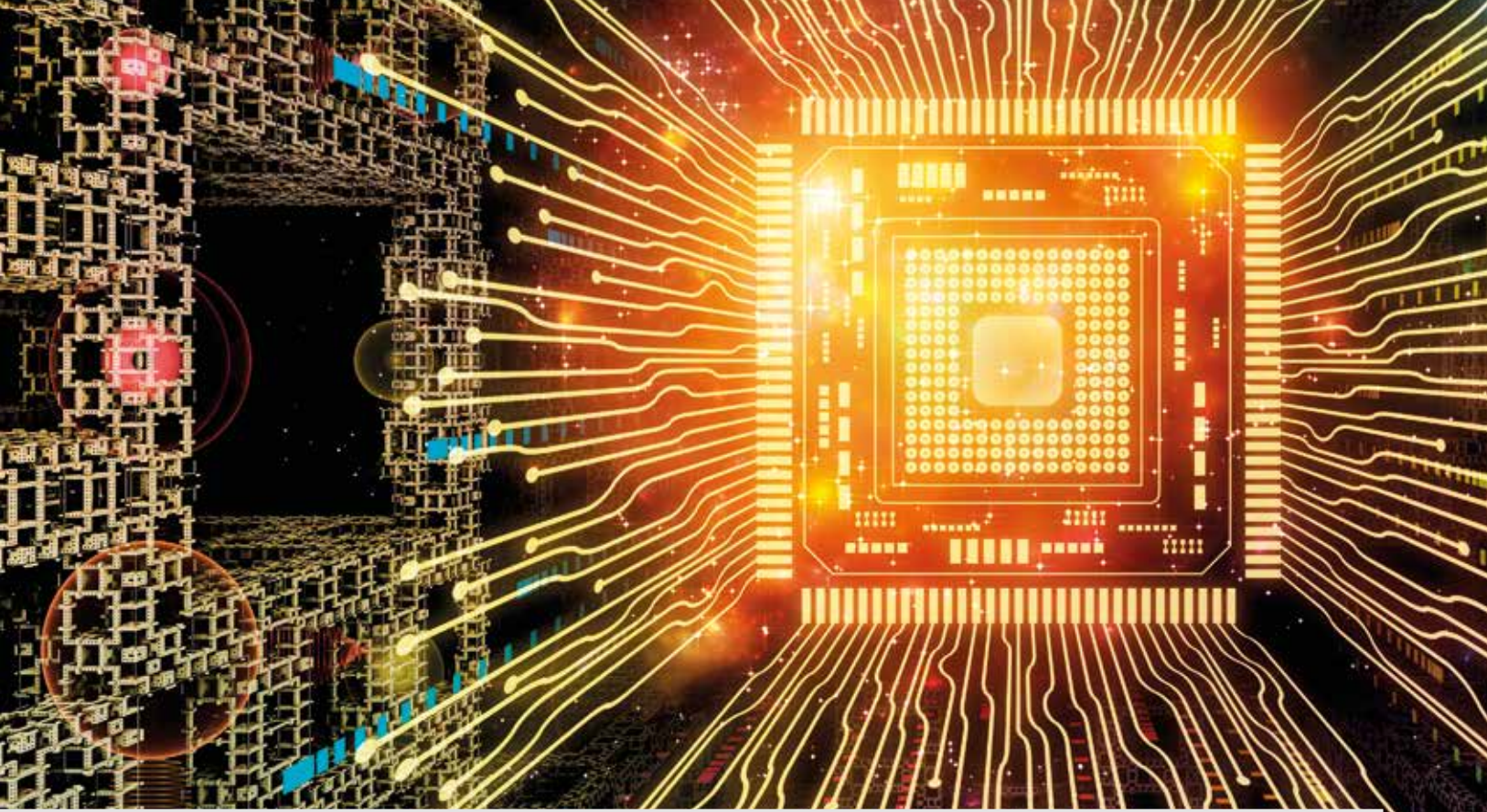

Bilişim Vadisi sadece tematik alanlarda birden fazla kuluçka merkezleri kurmayı planlamaktadır. Bilişim Vadisi'nde girişimcilerin fikirlerini ürüne dönüştürmeleri aşamasında desteklenmesine büyük önem verilmektedir.

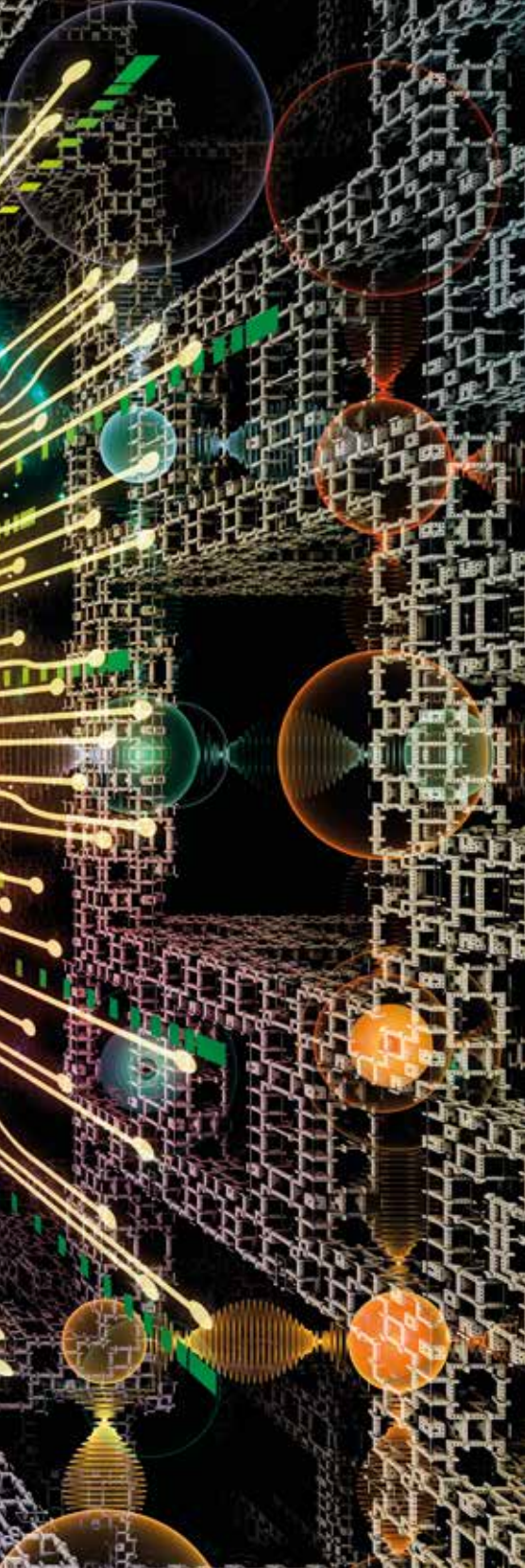
BİLİŞİM VADİSİ İLE GELECEĞİN TEKNOLOJİSİNİ ÜRETECEĞİZ

Prof. Dr. Haluk Görgün

► Gebze Teknik Üniversitesi Rektörü

Türkiye'nin endüstri merkezi olan ve 4 Teknopark, 12 Araştırma Enstitüsü, 3 Serbest Bölge ve 19 Organize Sanayi Bölgesi bünyesinde 5539 firmada 170 bin civarında çalışanı olan bölgemiz, dijital dünyanın en önemli merkezine dönüşüyor.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından hazırlanan, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü'nün açıkladığı "Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi 2017" sonuçlarına göre 3. sırada yer alan Gebze Teknik Üniversitesi (GTÜ), Türkiye'nin en güçlü alt yapısına sahip araştırma üniversitesi olarak faaliyetlerini sürdürüyor. Geleceğin şekillenmesi ve aynı zamanda eğitim altyapısı ile pro-aktif niteliğe sahip bireylerin yetişmesine de destek veren GTÜ, her bölümde Ar-Ge ve teknoloji tabanlı proje üretiyor.

Altyapısıyla, donanımıyla, akademik kadrosuyla ülkemizin en önemli bilim üssü olmaya aday, en genç ancak deneyimli üniversitesinin Türkiye'nin inovasyon ve teknoloji tabanlı büyümedeki yeni merkezi olan Bilişim Vadisi'ne önemli katkıları olacaktır.

"Türkiye'nin İnovasyon ve Teknoloji Tabanlı Büyümedeki Yeni Merkezi" olan Bilişim Vadisi, yüksek endüstriyel potansiyeli olan bir bölgede kuruluyor. Türkiye'nin endüstri merkezi olan ve 4 Teknopark, 12 Araştırma Enstitüsü, 3 Serbest Bölge ve 19 Organize Sanayi Bölgesi bünyesinde 5539 firmada 170 bin civarında çalışanı olan bölgemiz, dijital dünyanın en önemli merkezine dönüşüyor.

Bilişim Vadisi, bilişim ve iletişim teknolojileri alanındaki küresel ve yerel inovasyon ve teknoloji transfer merkezleri, üniversiteler, araştırma enstitüleri, uluslararası ve ulusal yatırımcılar ve fonlar, konunun muhatabı tüm sivil toplum örgütleri, özel sektör ve devletin tüm kamusal alanı ile iş birliği içinde proje bazlı müşterek çalışmalar geliştirerek teknoloji tabanlı kalkınmaya önderlik etmek için harekete geçiyor.

Bilişim Vadisi'ne bugüne kadar 64 firma projesi gelmiştir. 37 firma projesi Yönetim Kurulu onayından geçmiştir. Yönetim Kurulu onayından geçen 15 firma Bilişim Vadisi'nde faaliyete başlamıştır.

"GTÜ, BİLİŞİM VADİSİ ORTAKLARINDAN"

Türkiye'nin vizyon projesi olan Bilişim Vadisi'nin ortağı olan Gebze Teknik Üniversitesi, bölgenin araştırma üniversitesi olması ile çalışmalarını daha da hızlandırdı. Bilişim Vadisi içerisindeki işletmelerle öğretim üyelerinin birlikte çalışmasına bu ortaklık öncülük etmektedir. Ülkemizin teknolojik bağımsızlığını kazanması için var olan güçlerin etkileşimli ve sinerjik bir şekilde, ülke vizyonu çerçevesinde, üniversite-sanayi iş birliğinin yaygınlaşması gerektiğine inanıyoruz.

Her hafta Bilişim Vadisi'nde yer alan firmalara yapılan ziyaretler, karşılıklı çalışılacak konuların saptanıp bu konular üzerinde yoğunlaşılması; işletmelerin üniversitemizden beklentilerinin belirlenip bu yönde çalışmalar yapılması GTÜ'yü bu konuda örnek alınacak bir üniversite haline getiren uygulamalardan sadece birkaçıdır. Gerçekleştirdiğimiz her firma ziyaretinde Bilişim Vadisi tanıtımı yapılmasına özen gösteriyoruz. Bilişim ile ilgilenen

firmalara özellikle tanıtım yapılmasına yönelik çalışmaları Teknoloji Transfer Merkezimiz yürütüyor. Bilişim Vadisi ve Vadi'ye yerleşen firmaların tanıtımının yapılması, firmaların ürünlerini satabilecekleri yeni pazarlar bulması ve ikili işbirliklerinin artırılması öncelik olarak belirlenmiş durumda.

Bilişim Vadisi'nde her ay farklı bir firmada sektörlerinin konularına yönelik öğretim görevlilerimizle katıldığımız proje sohbetlerinin ve firmalarla olan bu diyaloglarımızın güzel sonuçları ortaya çıkmaya başladı. Üniversite olarak üniversite-sanayi iş birliği sürecine çok inanıyoruz. Bu toplantıların bu konuda motive edici olacağını düşünüyoruz. Dolayısıyla şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki: "GTÜ, Bilişim Vadisinin merkezinde ve hizmetindedir."

"GTÜ TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSİ SÜRECE DEĞER KATIYOR"

Bilişim sektörünün en büyük küme birleşimi olan Bilişim Vadisi, bilişim sektörüne yönelik disiplinler arası çalışma için güçlü bir ekosistem olacaktır. Bu ekosisteme en büyük destek ise Üniversitemiz Teknoloji Transfer Ofisi (GTÜ-TTO) tarafından sağlanacak. Akademik alt yapı imkanları ve bilgi birikimi yüksek öğretim üyesi kadrosu ile vizyon projeleri ortaya çıkacak.

Sanayinin ihtiyaçlarına yönelik hizmet amacı ile kurulan Gebze Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisimiz (TTO) bugüne kadar 200'e yakın firmaya destek verdi. İşletmeleri, üniversitemize birlikte proje geliştirmeye davet ediyor. Alanında deneyimli bir ekip ile üniversite-sanayi iş birlikleri için etkili bir ekosistem oluşturmayı başardı. Gebze TTO, devlet tarafından KOBİ'lerle ve işletmelere verilen hibe destekleri için 7/24 hizmet veriyor. TÜBİTAK, KOSGEB, HORIZON, COSME, Ekonomi Bakanlığı vb. destekler hakkında bilgi ve proje danışmanlığı yaparken, fikri, sınai mülkiyet hakları noktasında da işletmelere destek sunuyor.

Güçlü akademik kadrosu ile birlikte hazırlanan Ar-Ge ve teknoloji tabanlı projeler, işletmelere prestij ve değer katıyor. İşletmelerin üretim potansiyelini yükseltmek ve yeni ürün/hizmet geliştirmek adına Ar-Ge faaliyetleri önem arz etmektedir.

Gebze Teknik Üniversitesi TTO, Ar-Ge projeleri kapsamında akademik bilgi birikiminin yanında hibe programı başvuruları için de destek sunuyor.

GTÜ Teknoloji Transfer Ofisimiz bölgemizde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ortaya koyduğu Ar-Ge merkezlerinin geliştirilmesi ve artırılması konusunda da ciddi gayretler içinde çalışmalarını sürdürüyor.

Vadi'ye yerleşen firmaların ürünlerini satabilecekleri yeni ağlar oluşturabilmeleri için bazı girişimlerde bulunulmuştur. Bu kapsamda firmalarla ikili iş birliği protokolleri oluşturulmuştur. Ayrıca firmaların uluslararası hibe desteklerinden faydalanabilmeleri için H2020 projeleri ekseninde firma eşleştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Bilişim Vadisi'nin görünürlüğü ve bilinirliğini artırmak için de çeşitli plat-

Ülkemizin teknolojik bağımsızlığını kazanması için var olan güçlerin etkileşimli ve sinerjik bir şekilde, ülke vizyonu çerçevesinde, üniversite-sanayi iş birliğinin yaygınlaşması gerektiğine inanıyoruz.

formlarda çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmalardan ilk ürün, TÜSİAD'da alınmıştır. TÜSİAD tarafından yapılan ve girişimcilik ekosisteminin en saygın girişimcilik yarışmalarından birisi olarak kabul edilen "Bu Gençlikte İş Var" yarışmasının iş birlikleri arasına Bilişim Vadisi'nin de eklenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Yaptığımız çalışmalar neticesinde Bilişim Vadisi, Bu Gençlikte İş Var yarışmasının İstanbul Anadolu Yakası ve Kocaeli'ndeki yarışmayla ilgili iş birliği yapılan ilk ve tek Teknopark olmuştur.

"BİLİŞİM VADİSİ İŞLETMELERİNE DAVET"

Sonuç olarak Gebze Teknik Üniversitesi'nin en önemli misyonu, akademik bilgi birikimi ile işletmelerin ihtiyaçlarını ve üretim potansiyellerini geliştirmektir. GTÜ, bu misyon doğrultusunda Bilişim Vadisi kampüsünde Ar-Ge ve teknoloji tabanlı faaliyetlerini sürdüren işletmelere akademik destek vermektedir.

Güçlü altyapısı ve akademik bilgi birikimi ile Gebze Teknik Üniversitesi olanaklarından Bilişim Vadisi firmaları kolaylıkla yararlanabiliyor. İşletmelerin ürün, hizmet ve alt yapı kapasitelerini geliştirmek için Üniversitemizi ve Teknoloji Transfer Ofisini ziyaret etmeye davet ediyorum. ■

■ dosya

Gelecek Bilişim Vadisi'nde!

Muhammet Fatih zsoy

► Bilişim Vadisi Genel Koordinatörü

Bilişim Vadisi 11.06.2011 tarihinde toplam 3.339.000 metrekarelik alan üzerine kurulan Türkiye'nin en büyük ilk ve tek tematik teknoparkıdır. Toplam 5 etaptan oluşan Bilişim Vadisi'nde her etap kendi içerisinde tüm ihtiyaçlarını karşılar nitelikte tasarlanmıştır. Bünyesinde bulunan son teknoloji altyapı olanakları ile donatılan Ar-Ge Ofisleri, girişimcilerin tüm ihtiyaçlarını karşılamayı hedefleyen uçtan ua ve entegre Kuluçka Programları, sadece oyun ve animasyon alanında faaliyet gösteren girişimcilere yönelik geliştirilen Dijital Oyun ve Animasyon Kuluçka Merkezi, TBTAK BİL-GEM önderliğinde kurulması planlanan Prototip ve Test Merkezi ile Ar-Ge firmalarının ihtiyaç duydukları tüm altyapı ve üstyapı hizmetlerini sunmaktadır.

2023 yılında Türkiye, Dünya'nın en büyük 10 ekonomisinden biri olmayı, kişi başına gelirini 25 bin dolara çıkarmayı, 500 milyar dolar ihracat gerçekleştirmeyi, Ar-Ge harcamalarının GSYİH içerisindeki payını yüzde 3'e çıkartmayı hedeflemektedir. Bu süreçte, tüm sektörleri etkileyen ve katma değer yaratan sektör konumunda olması nedeniyle, hiç şüphesiz, bilişim sektörü stratejik bir öneme sahip olacaktır. Bilişim Vadisi'nin temel olarak, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası ölçekli önemli aktörlere ev sahipliği yapması, yerel potansiyeli değerlendirerek uluslararası düzeyde markalar yaratılmasına, Ar-Ge ve yenilik yapısının hedeflendiği şekilde uluslararası rekabet edebilir seviyeye yükseltilmesine katkı sağlayarak ulusal Ar-Ge ve inovasyon politikalarının gerçekleşmesi sürecinde önemli rol üstlenmesi beklenmektedir. Bu çerçevede Bilişim Vadisi'nden beklenen Türkiye'nin Ulusal Ar-Ge ve inovasyon politikalarının gerçekleşmesine katkı sunacak ve diğer teknoparkları da bir üst aşamaya taşıyacak Ar-Ge ve yenilik ekosistemini oluşturmasıdır.

Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı tarafından 2006 yılında hazırlanan ve aynı yıl Yüksek Planlama Kurulu'nca onaylanarak yürürlüğe giren Bilgi Toplumu Stratejisi'nde (2006-2010) yer alan "Türkiye'nin uluslararası bilgi teknolojileri firmaları için üretim ve operasyon merkezi olmasının sağlanması amacıyla Bilişim Vadisi kurulacaktır" ifadesi, Bilişim Vadisi'nin ulusal Ar-Ge ve inovasyon politikaları açısından üstleneceği rolün stratejik temelini oluşturmaktadır. Bilişim Vadisi kavramına ilk defa bu belgede yer verilmiştir. 25 Kasım 2015 tarihinde Başbakan tarafından açıklanan 64. Hükümet Programı'nda Türkiye'yi inovasyon alanında bir üst lige taşıyacak olan Bilişim Vadisi'nin kurulmakta olduğu ifade edilerek, Bilişim Vadisi'nin Ar-Ge ve inovasyon politikalarındaki kritik önemi nihai olarak teyit edilmiştir.

Ulusal Ar-Ge ve yenilik politikaları, Türkiye'nin son dönemde üzerinde en fazla durduğu konulardan biri olma özelliğini taşımaktadır.

2 Temmuz 2013 tarihinde TBMM tarafından kabul edilen ve 6 Temmuz 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı'nda, üretimde yerli katma değerın yükseltilmesi, sürdürülebilir üretime imkân veren daha yüksek teknoloji bir ürün desenine geçilmesi ve küresel değer zincirinin daha üst basamaklarına çıkılması gerektiği belirtilmektedir.

Bu alanlarda sağlanacak ilerlemelerle sektör içi verimlilik düzeylerinin artması; rekabet gücü daha yüksek, ithalat bağımlılığı daha düşük ve dünya pazarlarında ihracat payını yükseltebilen bir üretim yapısına ulaşılmasının mümkün olabileceği ifade edilmektedir.

Onuncu Kalkınma Planı'nın Ar-Ge ve yenilik politikasının temel amacı; teknoloji ve yenilik faaliyetlerinin özel sektör odaklı artırılarak faydaya dönüştürülmesine, yeniliğe dayalı bir ekosistem oluşturularak araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesine ve markalaşmış teknoloji yoğun ürünlerle ülkemizin küresel ölçekte yüksek rekabet gücüne erişmesine katkıda bulunmaktır.

Bilişim sektöründe Ar-Ge ve yeniliğe dayalı ekosistemin oluşturulması amacıyla kurulan Bilişim Vadisi'nin bu süreçte kilit önem taşıyacağı açıktır.

Onuncu Kalkınma Planı'nda, teknoparkların yapısı ve işleyişinin; üniversite-sanayi iş birliğinin, işletmeler arası ortak Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin ve yenilikçi girişimciliğin en üst düzeye çıkarmak üzere etkinleştirileceği ifade edilmektedir. Ayrıca Plan'a göre, araştırma merkezleri, kuluçka merkezleri, teknoloji transfer ve yenilik merkezleri ve teknoparkların belli alanlarda odaklanmaları, birbirleriyle bütünleşik bir biçimde çalışmalarının sağlanacağı ve bu yapıların ilgili küme faaliyetlerini desteklemelerinin özendirileceği belirtilmektedir. Bilişim Vadisi, odaklandığı bilişim alanıyla ve oluşturacağı inovasyon merkezleri, kuluçka merkezleri ve prototip merkeziyle tam olarak bu hedefleri gerçekleştirmek üzere hayata geçirilecektir.

Bu stratejiler ve hedeflerin gerçekleştirilmesine katkı sağlanması için Türkiye; üniversiteler, teknoparklar, teknoloji transfer ofisleri, Ar-Ge merkezleri, araştırma kurumları, özel sektör ve düzenleyici-destekleyici kamu kuruluşlarından oluşan Ar-Ge ve yenilik ekosistemini güçlendirme ve dünyada da örnekleri bulunan uluslararası ölçekli, marka değeri yüksek teknoloji merkezi oluşturma iradesi ortaya koymuş ve Bilişim Vadisi Projesi'ni hayata geçirmeyi kararlaştırmıştır. Bu nedenle, Bilişim Vadisi'nden beklenen diğer teknoparkları da bir üst aşamaya taşıyacak Ar-Ge ve yenilik ekosistemini oluşturmaktadır. Bu beklenti 25 Kasım 2015 tarihinde Başbakan tarafından açıklanan 64. Hükümet Programı'nda da ifade edilmekte ve Türkiye'yi yenilik alanında bir üst lige taşıyacak olan Bilişim Vadisi'nin kurulmakta olduğu belirtilmektedir.

Bilişim Vadisi 11.06.2011 tarihinde toplam 3.339.000 metrekarelik alan üzerine kurulan Türkiye'nin en büyük ilk ve tek tematik teknoparkıdır. Toplam 5 etaptan oluşan Bilişim Vadisi'nde her etap kendi içerisinde tüm ihtiyaçlarını karşılar nitelikte tasarlanmıştır. Bünyesinde bulunan son teknoloji altyapı olanakları ile donatılan Ar-Ge Ofisleri, girişimcilerin tüm ihtiyaçlarını karşılamayı hedefleyen uçtan uca ve entegre Kuluçka Programları, sadece oyun ve animasyon alanında faaliyet gösteren girişimcilere yönelik geliştirilen Dijital Oyun ve Animasyon Kuluçka Merkezi, TÜBİTAK BİLGEM önderliğinde kurulması planlanan Prototip ve Test Merkezi ile Ar-Ge firmalarının ihtiyaç duydukları tüm altyapı ve üstyapı hizmetlerini sunmaktadır.

Bilişim Vadisi Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşmada anahtar görevi görecek, teknoloji tabanlı büyümenin kilometre taşı olacak bir projedir.

Bilişim Vadisi'nin paydaşları;

- TÜBİTAK
- KOSGEB
- TSE
- Gebze Teknik Üniversitesi
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
- Kocaeli Üniversitesi
- Kocaeli Sanayi Odası
- Kocaeli Ticaret Odası
- İstanbul Sanayi Odası
- İstanbul Ticaret Odası
- Gebze Ticaret Odası
- TOSB Organize Sanayi Bölgesi'nden oluşmaktadır.

Bilişim Vadisi'nin Yönetim Kurulu Üyeleri ise aşağıda belirtilmiştir:

- Faruk Şekerci – Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı – Yönetim Kurulu Başkanı
- Nail Olpak – DEİK Başkanı – Yönetim Kurulu Başkan Vekili
- A. Arif Ergin – TÜBİTAK Başkanı – Yönetim Kurulu Üyesi
- Haluk Görgün – Gebze Teknik Üniversitesi Rektörü – Yönetim Kurulu Üyesi
- Hasan Büyükdede – İSO Meclis Başkan Yardımcısı – Yönetim Kurulu Üyesi

Toplam 5 etaptan oluşan Bilişim Vadisi'nin ilk etabının ilk kısmı olan 1.1.A etabı 31.12.2016 tarihinde tamamlanmış ve Vadi Eylül 2017'de ilk firması ile faaliyete geçmiştir. Toplam 48.000 metrekaarelik kapalı alana sahip Vadi'de son teknoloji ile donatılmış Ar-Ge ofisleri, Veri Merkezi, Ön Kuluçka ve Kuluçka Merkezleri ile sosyal alanlar bulunmaktadır. Buna ek olarak ilk etabın ikinci kısmı olan 1.1.B etabı yaklaşık 145.000 metrekaarelik kapalı alanın inşaatı devam etmektedir. Bu etapta Prototip ve Test Merkezi, Dijital Oyun ve Animasyon Merkezi, Konferans Salonu ve Ar-Ge ofisleri bulunmaktadır. Teknolojik Ürün Üretmek isteyen firmalarımız için özel tasarlanmış üretim alanları, çalışanların sosyal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik tasarlanan sosyal alanlar ile her türlü altyapı ve üstyapı olanaklarının oluşturulduğu bir kompleks sunmaktadır.

Başta Gebze Teknik Üniversitesi olmak üzere Türkiye'de faaliyet gösteren tüm üniversiteler ile iş birlikleri geliştirilecek, böylece rekabet öncesi iş birliği platformları oluşturulacaktır. Bu sayede girişimcilerin projelerini gerçekleştirebilmek için ihtiyaç duydukları her türlü danışmanlık, mentör-

lük vb. hizmetleri alanında uzman akademisyenlerden almaları sağlanacaktır. Özellikle yerli ürünlerin üretilmesine ve bu anlamda ithal ikamesinin sağlanması konusunda ülkemize fayda sağlayacak projelerin desteklenmesi ana hedeflerdendir.

Bilişim Vadisi yönetimi olarak, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında ihtiyaç duyulan nitelikli eleman ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak lise ve dengi okullarda eğitim

Özellikle yerli ürünlerin üretilmesine ve bu anlamda ithal ikamesi-
nin sağlanması konusunda ülkemize fayda sağlayacak projelerin
desteklenmesi ana hedeflerdendir.

gören öğrencilerin kodlama eğitimi almaları hedeflenmektedir. Bu kapsamda Bilişim Vadisi bünyesinde alanında uzman ve sektör tecrübesi olan eğitimcilerden ve akademisyenlerden oluşan eğitimci kadrosu ile öğrencilerin erken yaşta bilişim dünyası ile tanışmaları sağlanacak, özellikle kodlama alanında nitelikli personel yetiştirilmesi sağlanacaktır.

Bilişim Vadisi, her alanda olduğu gibi teknoloji alanında da yerli ürün üretilmesini destekleyen, bunun için gereken tüm desteği sunan bir yapı olarak faaliyet göstermektedir. Gerek ürünün tasarımı ve Ar-Ge aşamalarında ihtiyaç duyulan altyapı ve üstyapı destekleri, gerekse tüm fon kaynaklarına erişimin sağlanması girişimcilerin Bilişim Vadisi'ni seçmelerindeki en büyük etkenidir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın önderliğinde kurulan ve her daim arkasında bu güçle yürüyen Bilişim Vadisi, ülkemizin inovasyon ekonomisine geçişinde kaldıraç görevi üstlenecektir.

Bilişim Vadisi Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşmada anahtar görevi görecek, teknoloji tabanlı büyümenin kilometre taşı olacak bir projedir.

Gelecek Bilişim Vadisi'nde! ■

Bilişim Vadisi ve TSE

Mesut Mete

► TSE Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

Bilişim Vadisinin altyapısının kalite temelinde oluşturulmasında Türk Standardları Enstitüsü'ne önemli bir görev düşmektedir.

Bilişim Vadisinde faaliyet gösterecek girişimcilerin test, belgelendirme ve kalibrasyon alanındaki ihtiyaçlarının karşılanması ve bu alanlarda eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi rolü ile TSE, şirketlerin küresel alanda sağlam kalite altyapısı ile rekabet edebilir konuma gelmesi noktasında katkı sağlayacaktır.

Küresel rekabette üstünlük, günümüz dünyasında inovasyon ve teknolojideki üstünlük aracılığıyla sağlanmaya başlanmıştır. Bugün, ekonomik anlamda dünyanın gelişmiş güçleri olarak adlandırılan ülkeler bu gelişmelerini inovatif üretim ve teknolojik ilerlemelerine borçludur.

Üretimde inovasyon ve teknoloji katma değeri, katma değer ise ekonomik rekabet edebilirliği beraberinde getirmektedir. Bu anlamıyla inovasyon ve teknoloji küçük ölçekte şirketler bazında ulusal ölçekte de ülkelerin sanayi politikalarında stratejik bir yer edinmektedir.

Ülkemiz de gerek 2023 vizyonu, gerekse üst ölçekli plan ve programlarda da yer verdiği üzere inovasyon ve teknoloji temelli büyüme yönünde hedefler ortaya koymuş olup, bu hedef çerçevesinde son yıllarda önemli proje ve faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Bu projelerin başında dünyadaki benzer ve başarılı girişimler örnek alınarak ülkemizin inovasyon ekonomisine geçişi hedefi çerçevesinde kurulan ve "Bilişim Vadisi" olarak adlandırılan Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi yer almaktadır. Ülkemizin yüksek teknoloji üretim üssü olması amacıyla başlatılan proje ile 2011 yılında 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun 4. maddesi çerçevesinde Bakanlar Kurulu Kararı ile Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi ilan edilmiştir.

Bilişim Vadisi;

- Türkiye'nin teknoloji tabanlı büyümesi,
- Küresel teknoloji devleri ile yerel teknoloji şirketlerinin buluşması,
- Üniversite-sanayi işbirliği ile katma değeri yüksek inovatif fikirler ve yüksek teknoloji ürünler üretilmesi yoluyla ülkemizin küresel rekabet gücünün artırılması,
- Teknoloji alanında faaliyet gösteren girişimciler için altyapı, danışmanlık, fon ve network imkânlarının sunulması,
- Sunulan imkânlar ile bir girişim ve teknoloji üssü oluşturulması misyonu çerçevesinde hayata geçirilmiştir.

Bilişim Vadisinin vizyonu, Türkiye'nin inovasyon ekonomisine geçişi ve 2023 vizyonu doğrultusunda bilimin teknolojiye, teknolojinin ürüne dönüştüğü küresel bir Bilişim Vadisi olmaktır.

Bilişim Vadisinin yukarıda ifade edilen hedef ve faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere yönetimi ve işletilmesinden sorumlu olacak Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. kurulmuş olup 10.08.2012 tarihinde şirket tescil edilerek faaliyetlerine başlamıştır. Şirketin ortakları olarak; TÜBİTAK, Gebze Teknik Üniversitesi, KOSGEB, TSE, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kocaeli Ticaret Odası, Kocaeli Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Odası, Gebze Ticaret Odası, TOSB (Otomotiv Yan Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi) ve Kocaeli Üniversitesi yer almaktadır. Görüldüğü üzere, Bilişim Vadisi için belirlenen misyona uygun olarak şirketin ortakları arasında üniversiteler, özel sektörü temsil eden ticaret ve sanayi odaları ile üretim, standardizasyon ve teknoloji ile ilgili kamu kurum/kuruluşları yer almaktadır.

Yönetici şirketin hedefleri arasında, teknolojik bilgi üretilmesi, ürün kalitesinin ve standardının yükseltilmesi, akademik birikimin ve teknolojik bilginin ticarileştirilmesi, girişimciliğin desteklenmesi, teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanaklarının artırılması vb. hususlar yer almaktadır.

Yukarıda ifade edilen amaç ve hedeflere ulaşmak üzere şirketin ana faaliyet konuları arasında yeni girişimcilerin gelişmesinde önemli rol oynayan Kuluçka Merkezleri, Prototip ve Test Merkezleri, İnovasyon Merkezlerinin kurulması; işbirliği platformları oluşturulması ve bölgede faaliyet gösteren girişimcilere yönelik danışmanlık ve iş dünyasına ilişkin eğitim hizmetleri (iş hukuku, finansmana erişim, pazarlama vb.) verilmesi yer almaktadır.

TSE'nin Ortaklığı ve Rolü

132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu'nun Ek 2. maddesi "Enstitü, standardizasyon görevleri dışında kalan ana faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kuracağı, iştirak edeceği veya işbirliğinde bulunacağı yerli ve yabancı şirketler eliyle yürütebilir. Şirket kurulmasına veya iştirak edilmesine, Genel Kurul'un kararı ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir. Genel Kurul, gerektiğinde bu konudaki yetkisini Yönetim Kurulu'na devredebilir." hükmü çerçevesinde TSE, kurduğu veya ortağı olduğu şirketler aracılığıyla yurt içinde ve uluslararası alanda faaliyet göstermektedir. Bu doğrultuda Türk Standardları Enstitüsü, Bilişim Vadisi gibi stratejik önemi haiz bir projede ülkemizin yegane standardizasyon teşkilatı olarak yer almak üzere harekete geçmiş ve Bilişim Vadisinin yönetim ve işletmesinden sorumlu olacak Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş'nin ortağı olmuştur.

Türk Standardları Enstitüsü, bölge ihtiyaçları doğrultusunda girişimcilere; test, kalibrasyon, yönetim sistemleri vb. alanlarda uygunluk değerlendirme hizmeti vermek ve firmalara yönelik eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere söz konusu girişimde yer almaktadır.

TSE, Bilişim Vadisinin vizyonuna uygun olarak özellikle bölgede yüksek teknoloji laboratuvarları ve üretim birimlerinin kurulması ve bu konularda ilgili kuruluşlar ile işbirliği ve koordinasyonun sağlanması noktasında önemli bir rol oynayacaktır.

Bilişim Vadisinin altyapısının kalite temelinde oluşturulmasında Türk Standardları Enstitüsü'ne önemli bir görev düşmektedir. Bilişim Vadisinde faaliyet gösterecek girişimcilerin test, belgelendirme ve kalibrasyon alanındaki ihtiyaçlarının karşılanması ve bu alanlarda eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi rolü ile TSE, şirketlerin küresel alanda sağlam kalite altyapısı ile rekabet edebilir konuma gelmesi noktasında katkı sağlayacaktır.

Bunun yanı sıra, günümüzde bilişim teknolojileri uluslararası rekabette kilit bir rol oynamakta ve günden güne önemi daha da artmaktadır. Bu gelişme-

TSE, Bilişim Vadisinin vizyonuna uygun olarak özellikle bölgede yüksek teknoloji laboratuvarları ve üretim birimlerinin kurulması ve bu konularda ilgili kuruluşlar ile işbirliği ve koordinasyonun sağlanması noktasında önemli bir rol oynayacaktır.

ler ile beraber bilişim teknolojileri alanında da test ve belgelendirme hizmetleri önem kazanmaktadır. Bilişim sektöründe faaliyet gösteren firmaların uluslararası geçerliliği olan sertifikalara sahip olma ihtiyacı da ortaya çıkmaktadır. Bilişim sektöründe faaliyet gösteren firmaların Bilişim Vadisi projesinin tamamlanmasıyla bölgede sayılarının artması beklenmektedir. Bilindiği üzere, Türk Standardları Enstitüsü, bilişim teknolojileri alanında test ve belgelendirme hizmeti veren ve bu alanlarda uluslararası akreditasyona sahip bir kuruluştur. Bu özelliği ile Bilişim Vadisi gibi bilişim sektörünün merkezi konumuna gelecek bir oluşumda yer alması kaçınılmaz hale gelmektedir. TSE, bu özelliği ile bölgede faaliyet gösterecek bilişim firmalarına bu alanlarda hizmet verme misyonu ile hareket edecektir.

Ayrıca, artan bir hızla sürekli gelişim gösteren bilişim alanındaki gelişmelere paralel olarak bu alanda standardizasyon ihtiyacı da hızla artmaktadır. TSE'nin Bilişim Vadisi'ndeki ortaklığı vesilesiyle bu bölgede faaliyet gösterecek yetkin firmalar ile TSE ortaklığı yoluyla gerek ulusal standartların geliştirilmesi gerekse Ayna Komiteler aracılığıyla uluslararası alanda standardizasyon faaliyetlerine yön verilmesi imkânı ortaya çıkacaktır.

Son olarak, ulusal ve uluslararası alanda akreditasyona sahip birçok laboratuvarı bünyesinde barındıran TSE Gebze Kalite Kampüsü, Muallımköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi'ne yaklaşık 20 km uzaklıkta yer almaktadır. Bu durum, firmaların uygunluk değerlendirme hizmetine ulaşması konusunda zaman ve maliyet açısından önemli bir avantaj olacaktır. ■

Türk Standardları Enstitüsü, bilişim teknolojileri alanında test ve belgelendirme hizmeti veren ve bu alanlarda uluslararası akreditasyona sahip bir kuruluştur. Bu özelliği ile Bilişim Vadisi gibi bilişim sektörünün merkezi konumuna gelecek bir oluşumda yer alması kaçınılmaz hale gelmektedir. TSE, bu özelliği ile bölgede faaliyet gösterecek bilişim firmalarına bu alanlarda hizmet verme misyonu ile hareket edecektir.

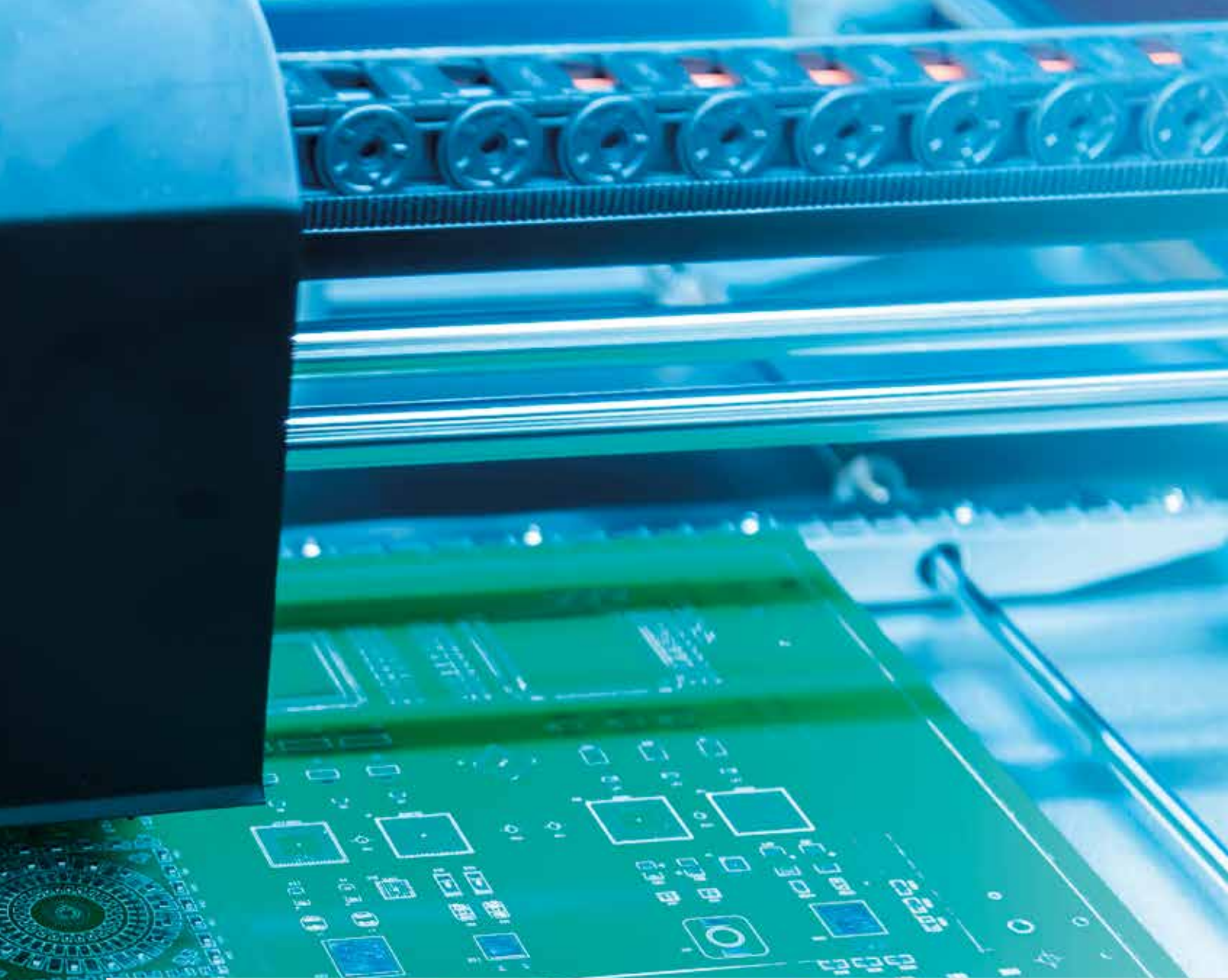
■ dosya

Ar-Ge ve Yüksek Teknoloji Yatırımlarının Vadisi

Prof. Dr. Cevahir Uzkurt

► KOSGEB Başkanı

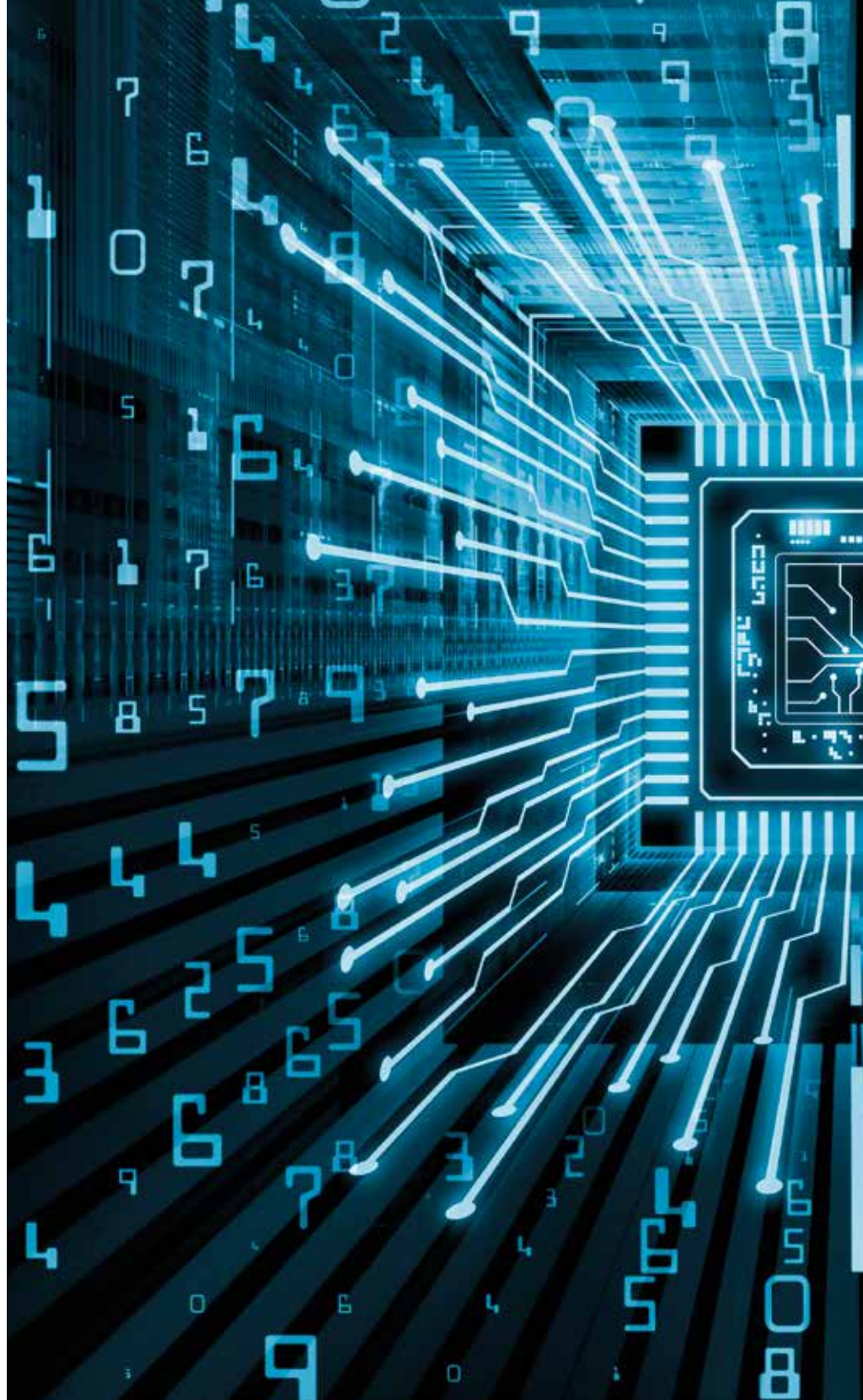
Bilişim Vadisi, sanayinin ihtiyaçlarına çözüm getirmeye odaklanan proje ve iş birlikleri geliştirme misyonuna, ulusal ve uluslararası öncü üniversitelerin Bilişim Vadisi ekosistemine entegrasyonunu da ekleyecek, bölgeyi Teknoloji ve Eğitim Üssü haline getirecektir. Bu bağlamda, çok üniversiteli ortak araştırma projeleri geliştirilecek, bunun ilk adımı olarak da bölgede İnovasyon Merkezi kurulacaktır. Bu sayede; sanayi ile üniversiteyi ortak potada buluşturan, sanayinin nitelikli personel ihtiyacını yüksek lisans ve sertifika programları ile karşılayan bir yapının ülkeye kazandırılması hedeflenmektedir.

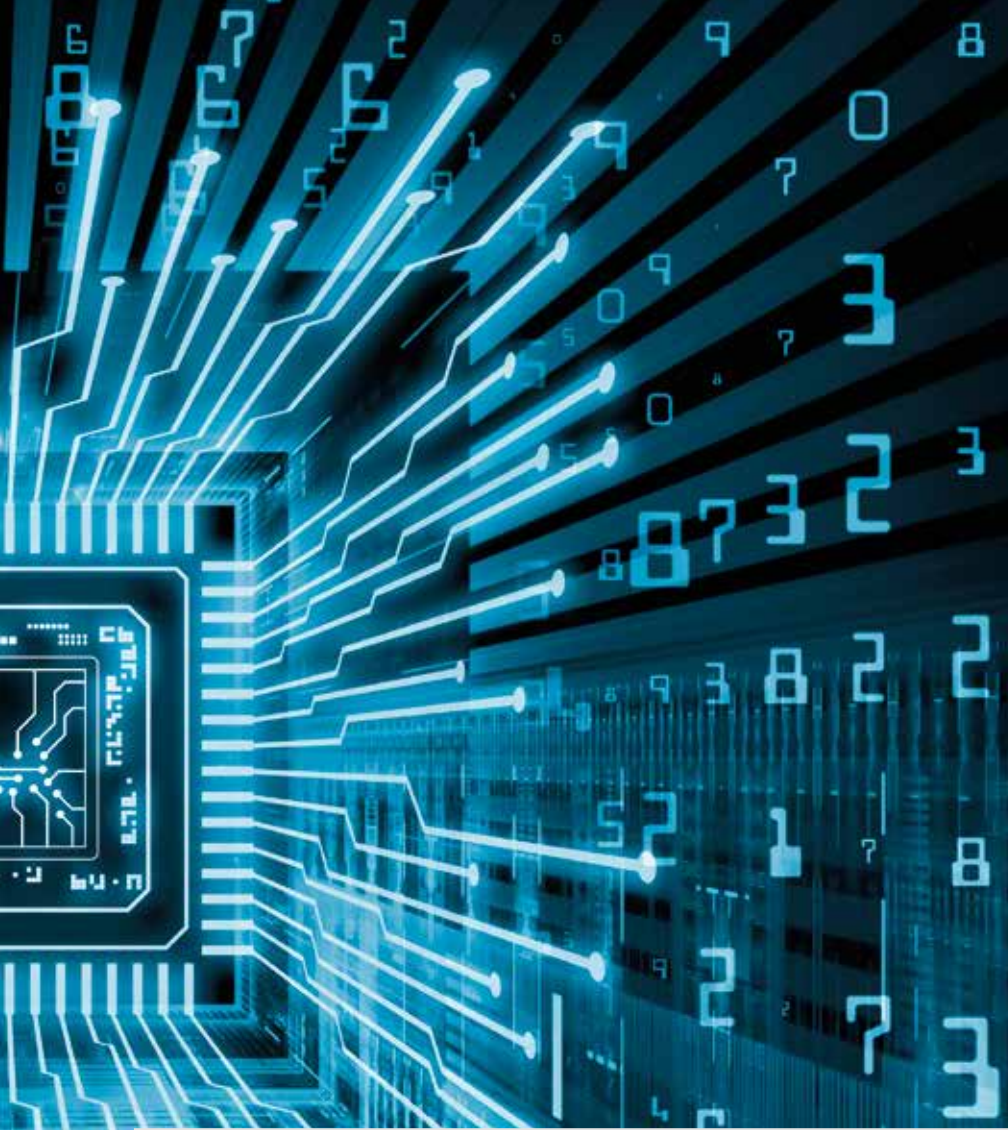
Küreselleşen dünyada KOBİ'lerin "rekabet gücü" konusunda üstünlük sağlayabilmeleri yeni bilgi ve buluşlar sayesinde olacaktır. Uzun dönemde sürdürülebilir büyüme sürecinin ana belirleyicilerinden birisi de "rekabet gücü"dür.

Rekabet gücü düşük olan ülkeler, yüksek rekabet gücüne sahip ülkelerin pazarı haline gelmekte olup, bu ülkelerin dışa bağımlılıkları her geçen gün artmaktadır. Bunun farkında olan birçok ülke, ulusal kalkınmayı sağlamak ve sanayi alanında rekabet avantajı kazanma adına stratejik araç olarak Ar-Ge ve yenilikçiliğin önemini kavramaya başlamış ve bu doğrultuda politika ve programlar geliştirmiştir.

Ülkelerin rekabet gücünü belirleyen temel faktörlerin başında yüksek katma değerli ürünlerin üretilmesi gelmektedir. Dolayısıyla ulusal rekabet gücünü artırmak isteyen ülkelerin yüksek Ar-Ge yoğunluğuna, yüksek yenilikçilik becerisine ve yüksek katma-değer üretmeye dayanan rekabet üstünlüğü anlayışına geçmeleri gerekmektedir. Bu rekabet üstünlüğü anlayışına geçilebilmesi için ise bilim, teknoloji ve yenilikçilik alanlarında gerekli ve sürekli girişimlerde bulunulması bir zorunluluk haline gelmektedir.

Bu çerçevede yüksek katma değerli ürünlerin üretilmesini sağlamak ve desteklemek amacıyla, bilim adamı ve Ar-Ge insan kaynağı kapasitesinin artırılması, bilginin ticarileştirilmesi, teknolojik ve yenilikçi şirketlerin ortaya çıkmasının ve gelişiminin desteklenmesi, üniver-

Bilişim Vadisi, Türkiye'nin en büyük ku-
luçka merkezi ve Bilişim Vadisi İnkübatör
programı ile girişimcilere fikirlerini geliştirebilecekleri uygun ofis ortamı oluşturacaktır. Girişimcilere burada, projeleri ile ilgili mentörlük ve danışmanlık desteği, fon kaynaklarına erişim hususunda destek olma, gerekli eğitimlerin verilmesi gibi konularda destek sağlayacaktır.

site-sanayi iş birliğinin geliştirmesi, Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin güçlendirilmesi gibi hususlar politika öncelikleri olarak güçlü bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bunun için kamunun sürdürülebilir büyümeyi sağlaması ve koruması, insan kaynaklarına yeterli yatırımı yapması, Ar-Ge harcamalarını doğrudan ve dolaylı olarak destekleyerek ekonominin bilgi ve teknolojik altyapısını güçlendirmesi, girişimciliği özendirme, işletmeleri yatırıma ve üretime odaklayarak yatırım ortamının güvence altına alması gerekmektedir.

Bu kapsamda, 2001 yılında Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile ülkemizdeki Ar-Ge ve yenilik farkındalığının yanında kurumsal Ar-Ge alanlarında şirketlerin yolu açılmıştır. 2008 yılında "Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun" ile Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri kurumsal yaygınlık ve derinlik kazanmıştır.

KOSGEB, KOBİ ve girişimcilere bir taraftan rekabet güçlerini geliştirecek destek ve hizmetler sunarken, diğer taraftan ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırma misyonu ile KOBİ'lerin Ar-Ge ve yüksek teknoloji yatırımlarına destek vermektedir. Bununla birlikte İdare Başkanlığımız, KOBİ'ler konusunda ihtisaslaşmış bir kurum olmanın getirdiği avantajla, ekonomik ve teknolojik büyümenin sürekliliği için büyük önem arz eden, hedef kitlenin desteklenmesi yönünde gerek kendi kaynakları ile gerekse ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde faaliyetler yürütmektedir.

Bu bağlamda, ülkemizde de gelişmişlik düzeyinin artırılmasında önemli rol oynayan bilimsel ve teknolojik gelişmeye yönelik gerekli desteklerin verilmesini sağlamak amacıyla, 2012 yılında kurulan Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Şirketi'ne KOSGEB kurucu ortak olarak iştirak etmiştir. İdare Başkanlığımızın şirkette bugün itibarıyla yaklaşık %25 pay karşılığı ödenmiş sermayesi bulunmaktadır.

Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Bilişim Vadisi), Silikon Vadisi Modeli örnek alınarak kurulmuş, başta Bilgi ve Bilişim Teknolojileri olmak üzere, Elektrik-Elektronik, Telekomünikasyon, Yazılım ve Robotik vb. sektörlerden Ar-Ge yapan firmaları bünyesinde toplamayı amaçlamıştır. Bilişim Vadisi, Türkiye'nin en büyük kuluçka merkezi ve Bilişim Vadisi İnkübatör programı ile girişimcilere fikirlerini geliştirebilecekleri uygun ofis ortamı oluşturacaktır. Girişimcilere burada, projeleri ile ilgili mentörlük ve danışmanlık desteği, fon kaynaklarına erişim hususunda destek olma, gerekli eğitimlerin verilmesi gibi konularda destek sağlayacaktır.

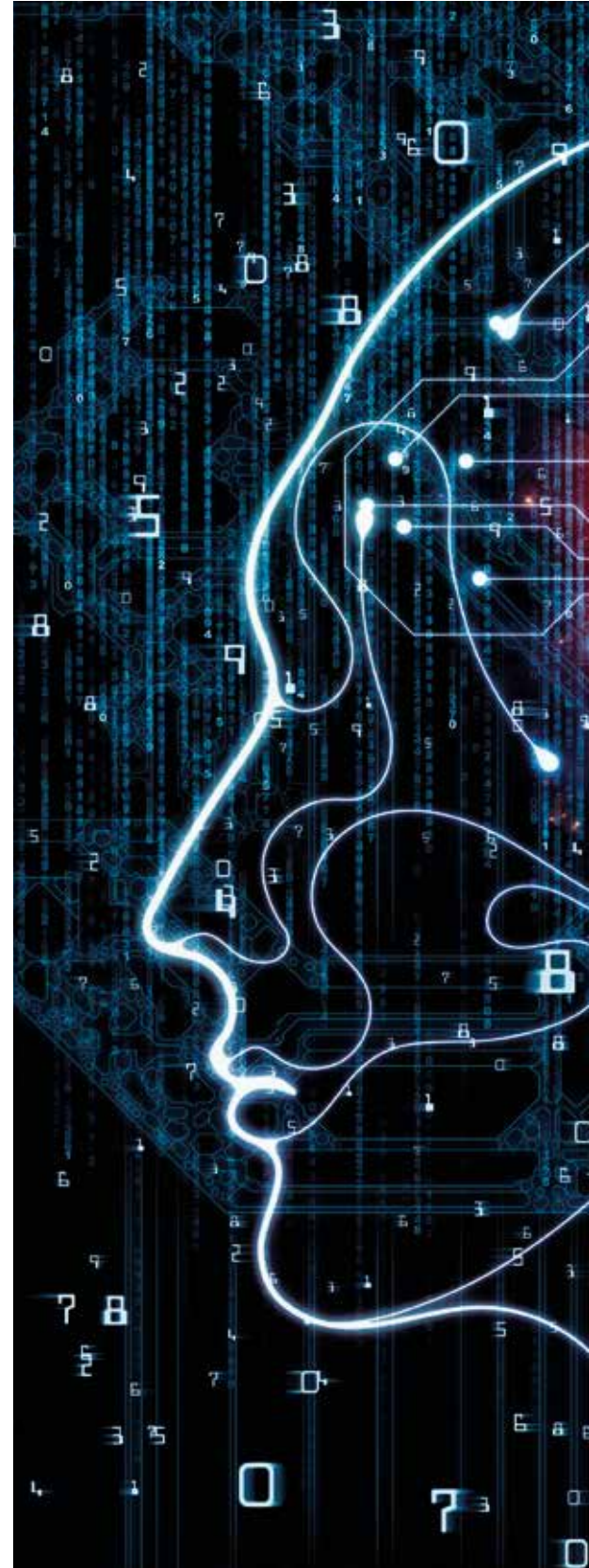
Bilişim Vadisi'nde ulusal arenada tüm firmaların ve girişimcilerin ihtiyaç duydukları prototip tasarım, test ve danışmanlık hizmetlerini alabilecekleri Prototip ve Test Merkezi kurulacaktır.

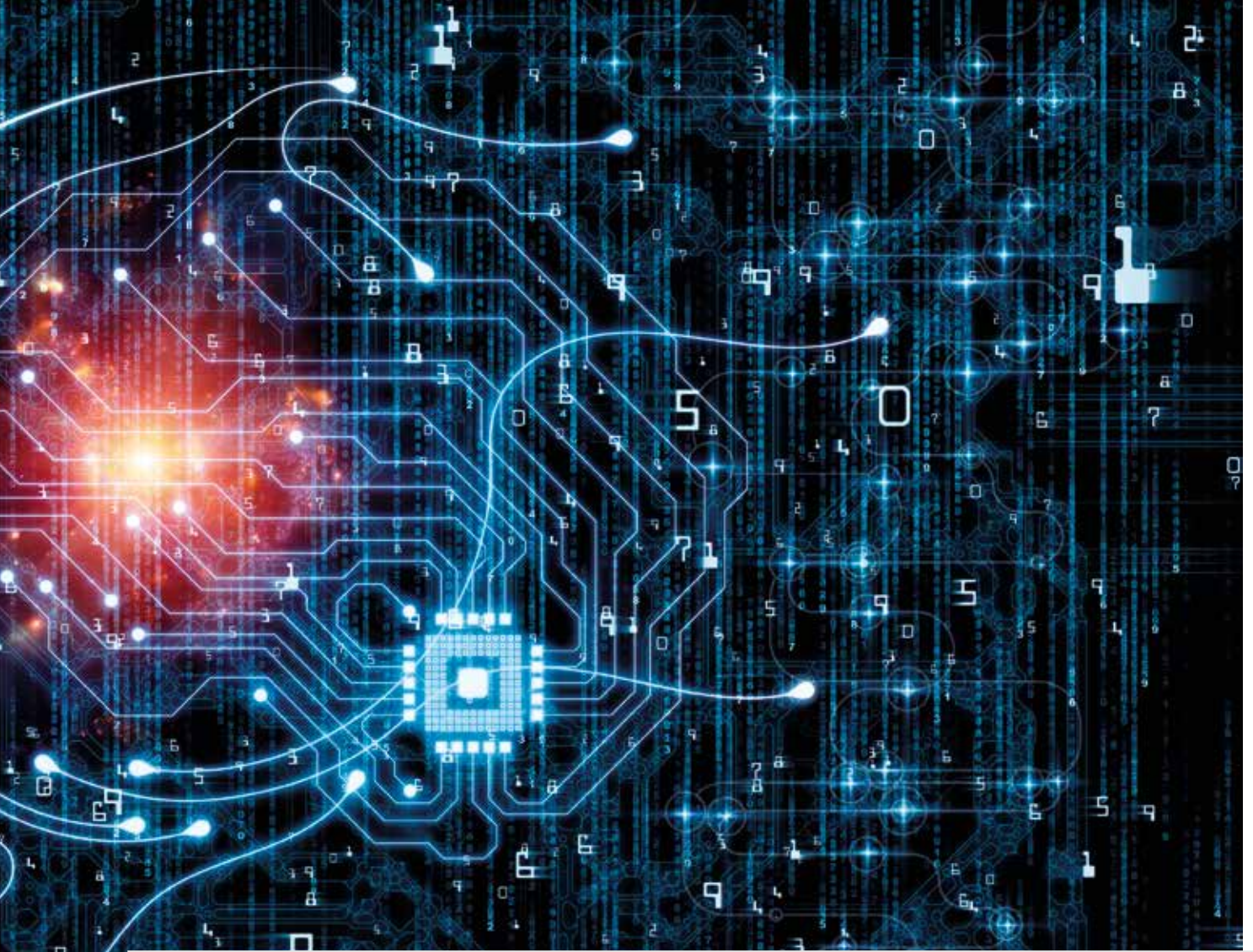
Bilişim Vadisi, sanayinin ihtiyaçlarına çözüm getirmeye odaklanan proje ve iş birlikleri geliştirme misyonuna, ulusal ve uluslararası öncü üniversitelerin Bilişim Vadisi ekosistemine entegrasyonunu da ekleyecek, bölgeyi Teknoloji ve Eğitim Üssü haline getirecektir. Bu bağlamda, çok üniversiteli ortak araştırma projeleri geliştirilecek, bunun ilk adımı olarak da bölgede İnovasyon Merkezi kurulacaktır. Bu sayede; sanayi ile üniversiteyi ortak potada buluşturan, sanayinin nitelikli personel ihtiyacını yüksek lisans ve sertifika programları ile karşılayan bir yapının ülkeye kazandırılması hedeflenmektedir.

Bilişim Vadisinin birinci etabında yer alan 55 milyon lira artı KDV keşif bedelli, 48 bin metrekarelik inşaat alanlı, 52 ofisin yer aldığı idare binası ve 10 bin metrekarelik kuluçka merkezi inşaatları tamamlanmıştır.

İkinci etapta 150 bin metrekare üzerine inşa edilecek olan Ar-Ge binaları, kuluçka merkezleri ve kongre merkezi inşası için ihale hazırlıkları da tamamlanmış durumdadır. Bu alanların yanı sıra yakın zamanda yapılacak merkezlerle birlikte toplam kapalı alan 250 bin metre kareye çıkacak ve bu ölçekte Türkiye'nin en büyük Teknoloji Geliştirme Bölgesi olacaktır.

Türkiye'nin değil, dünyanın da önemli teknoloji geliştirme merkezlerinden biri olmaya aday olan Bilişim Vadisinin tüm etaplarının tamamlanmasıyla, 5 bin Ar-Ge ve yazılım firmasının barındırılması, 50 milyar dolar ciro elde edilmesi ve 100 bin nitelikli insana iş ve istihdam sağlanması hedeflenmektedir. ■

Bilişim Vadisi'nde ulusal arenada tüm firmaların ve girişimcilerin ihtiyaç duydukları prototip tasarım, test ve danışmanlık hizmetlerini alabilecekleri Prototip ve Test Merkezi kurulacaktır.

İnovasyon ve Teknoloji Tabanlı Büyümede Yeni Merkez

Nail Çiler

► Gebze Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Bilişim altyapısı ve bilişim teknolojilerinin, şehirleşmeye ve yaşam alanlarına entegrasyonu, günümüzde "marka şehir" olmanın en önemli gerekliliklerinden biri halini almıştır. Önemi, bölgemize getirecek olduğu yeni soluğu her platformda uzun zamandır vurguladığımız, yenilikçi ve teknoloji merkezli güçlü altyapısı ile teknoloji tabanlı kalkınmaya önderlik edecek olan Bilişim Vadisi, tam da bu entegrasyonu sağlamanın yanında, proje kapsamında üniversiteler, sivil toplum örgütleri, özel sektör, devlet kurumları ve çok uluslu şirketleri de bir araya getirerek, ortak bir sinerji oluşturulmasıyla; yenilikleri, iş dünyamız ve ülkemiz için büyük kazançları müjdelere nitelik taşımaktadır.

Kuluçka merkezleri, Uluslararası İnovasyon ve Teknoloji Transfer Merkezleri, Prototip ve Test Atölyeleri, laboratuvarları ile girişimci ruhları harekete geçirecek olan, üniversite-sanayi işbirliği içinde "fikrin" ticarileştirilmesine olanak sağlayan, tüm ekonomik iş kollarının teknoloji ve yazılım tabanlı büyüyeceği bir "üs" olan Bilişim Vadisi; deniz, hava ve karayollarına yakın olması nedeni ile sunduğu ulaşım kolaylığı, "sanayinin kalbinin attığı" bir coğrafyada kuruluyor olması nedeniyle taşıdığı avantajlar düşünüldüğünde bilimin teknolojiye dönüşeceği bu merkezin aynı zamanda sosyalleşme adına yapılacak yeniliklerin de "üssü" olacağının en büyük göstergesi olmaktadır.

Gebze Ticaret Odası olarak bölgemize her açıdan sağlayacağı büyük katma değer ve geniş istihdam kapasitesini de göz önünde bulundurarak, birçok şehrimizin buna talip olmasına rağmen bölgemize kazandırmayı başardığımız ve tam anlamıyla uluslararası nitelikte bir proje olan Bilişim Vadisi; bu ülkede yaşayan, üreten ve üretimin gücüne inanan her vatandaşımız için önemli bir merkez haline gelecektir.

İlk etabının tamamlanmasıyla 30'un üzerinde firmanın faaliyetlerine başladığı; ülkemizin İnovasyon ve Teknoloji Tabanlı Büyümedeki Yeni Merkezi'nin, tüm etapları bittiğinde 100 bin kişiye istihdam fırsatı sunacak olması da, Bilişim Vadisi'nin bölgemiz için önemini daha da artırmaktadır.

Oda olarak topluma, bölgemize, ülkemize değer katacak, dünyaya bakış açımızı olumlu yönde değiştirecek olan yenilikçi her fikir ve projeye titizlikle yaklaşılmaktadır. Teknoloji tabanlı kalkınmaya önderlik edecek olan, soyut olan fikrin teknoloji ile buluşturularak somutlaştırılmasına, sanayide vücut bulup ticarileştirilmesine ortam oluşturacak, gerek bölge gerekse ülke ekonomimize büyük faydalar sağlayacak olan Bilişim Vadisi için de her zaman gereken desteği vermeye devam edeceğiz. ■

DAHA GÜZEL BİR DÜNYA İÇİN IŞIKLARI BİR SAAT KAPATIN!

► WWF Türkiye

Çevre sorunlarına ve doğaya dikkat çekmek amacıyla WWF tarafından küresel düzeyde her yıl gerçekleştirilen en büyük çevre hareketi olan “Dünya Saati” bu yıl 24 Mart Cumartesi günü 20.30 – 21.30 saatleri arasında yapılacak. Türkiye’de WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) öncülüğünde gerçekleştirilecek olan “Dünya Saati 2018”, biyolojik çeşitliliği korumayı ve insanın doğayla uyum içinde yaşadığı bir geleceğin kurulmasına katkıda bulunmayı amaçlıyor.

Bu yılki teması “biyolojik çeşitlilik ve dünyaya bağlan” olarak belirlenen etkinliğe geçen yıl 187 ülke ve bölgeden milyonlarca insan katıldı. 350’den fazla ünlü kişi ve kanaat önderi de etkinliği destekledi. Dünya çapında 3.000’den fazla anıtsal yapının ışıkları söndü. Türkiye’de Boğaz Köprüleri, Topkapı Sarayı, Ayasofya Müzesi, Milli Saraylar, Gala-

ta Kulesi ve Efes Antik Kenti gibi tarihi yapı ve mekânların yanı sıra geçen yılki etkinliğe Beşiktaş, Bursaspor, Fenerbahçe ve Galatasaray spor kulüpleri de stadyum ışıklarını kapatarak katıldılar.

Doğayla uyum içinde olmak için 5 adım!

WWF – Türkiye Genel Müdürü Aslı Pasinli bütün doğaseverleri Dünya Saati 2018’e katılmaya davet ederek şunları söyledi:

“Kentlerde yaşasanız bile dünyaya bağlanmak mümkün! Biz bunun için herkese 5 adım tavsiye ediyoruz. Öncelikle atığınızı, özellikle de doğada çözülmesi yüzyıllar süren tek kullanımlık plastik malzeme kullanımını azaltın. Yaşadığınız yerde bitki ve çiçek yetiştirerek hem hayatınızı hem de çevrenizi renklendirin. Doğa yürüyüşlerine gidin; toprağı ve ağaçları hissedin, temiz havayı ciğerlerinize çekin. Yemeklerinizde sürdürülebilir, yani mevsiminde, yerel ve avlanması yasak olmayan besinleri tercih edin. Mümkünse yemek atıklarınızı kompostlaştırarak tekrar toprağı kazandırın. Ve harekete geçin... İster plajları temizlemek için bir etkinlik düzenleyin, ister etrafınızdaki insanları geri dönüşüm konusunda teşvik edin, isterseniz dünyamızı korumaya yardım etmek için bir dilekçe imzalayın. Dünyaya bağlanın ve onu korumak için bir şeyler yapın.” ■

Unesco Somut Olmayan

Unesco'nun yetkili kurumları, 'Element' adı verilen bu dünya değerlerini, tek tek inceleyerek listelemekte, belgelemekte ve koruma altına almaktadır. 2017 yılı sonuna kadar 117 ülkede 475 gelenek, adet, görenek kayıt altına alınmıştır ve her yıl bunların sayısı artmaktadır. Türkiye'miz, 2017 yılı sonuna kadar aşağıda listelenen 16 adet belgelenmiş Somut Olmayan Dünya Kültür Mirası'na sahiptir.

Dünya Kültür Mirasları

Nihal Ege

► Dünya Mirası Gezginleri Derneği

ALTINDAĞ BELEDİYESİ - GAZİ ÜNİVERSİTESİ

ANKARA

SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS MÜZESİ

Merhaba Sevgili Dostlar,

Bu sayfalarda ve üçüncü yılına giren beraberliğimizde, sizlerle muhteşem Dünyamızın dört bir köşesinde Unesco tarafından Dünya Mirası ilan edilerek koruma altına alınmış olan doğal ve kültürel miraslardan bazılarını paylaştık. Tarihleri, oluşumları, güzellikleri, benzersizlikleri, zamanlarına ve günümüze etkileri, en çok da beni heyecanlandıran yönlerini fotoğraflarım ve satırımlarıyla aktarmaya çalıştım sizlere. Dünyada daha pek çok ilginç Dünya Mirası köşe var paylaşacağımız. Ancak Unesco'nun çalışmaları bunlarla sınırlı kalmıyor. Dünyamıza ilişkin yaşatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak adına koruma altına aldığı farklı nitelikte eserler ve değerler de var.

Bu yazımda gelenek ve görenekle- re ilişkin Intangible World Heritage yani Somut Olmayan Dünya Kültür Mirasları'ndan söz etmek istiyorum.

İletişimin giderek daha hızlı ve kapsamlı hale geldiği, popüler deyişle globalleşen dünyamızda, kültürler arası alışveriş giderek daha yoğunlaşmakta. Bu gerçek, dünyamızın sosyal yapısını şekillendirirken diğer yandan yerel kültürlerle ilişkin unsurları da etkilemekte. Örneğin moda dünyası farklı kültürlerle ilişkin giyim biçimlerini ve süsleme sanatlarını kullanarak yepyeni uygulamalar biçimlendirmekte. Diğer yandan lokal motifler modernize edilerek yepyeni perspektiflerle sunulmakta. Ya da yerel mutfaklar ve ağız tatları hatta saklama yöntemleri geleneksel kalıplarından çıkıp farklı uygulamalarla farklı aromalar

kazanmakta ve başka mutfakların ağız tatlarına dâhil olmakta. Bazen de yakın coğrafyaların insanları, yüzyıllara yayılan komşulukların etkisi ile aynı ürünlere veya tatlara sahip çıkmakta. Örneğin kapı komşumuz Yunanistan'da Türk Kahvesi içme şansınız yoktur. Eğer canınız Türk Kahvesi içmek isterse Yunan Kahvesi siparişi vermek zorunda kalırsınız. Çünkü Yunanlılar çok beğendikleri bu kahve pişirme usulünü fazlaca benimsemişler ve kendilerine mal ederek adına Yunan Kahvesi demişler. Uygulama komşumuzda böyle olsa da, ne mutlu ki, Türk Kahvesi 2013 yılında Unesco tarafından Intangible World Heritage kategorisinde ve Türk Kahvesi Kültür ve Geleneği başlığı ile kayıt ve koruma altına alındı.

Öte yandan, farklı topluluklarda yerel boyutlarda yaşanan bazı gelenekler de giderek teknolojinin hızla ilerlediği modernleşen dünyada genç kuşaklara aynı canlılık ile aktarılamamakta. Köyler ve küçük yerleşimler ya giderek şehirlere hatta metropollere dönüşmekte ya da genç kuşaklar yaşam biçimlerini değiştirerek geleneksel yerleşimlerden büyük şehir yaşamına geçmekte. Diğer taraftan kullanılan geleneksel aletler ve yöntemler de yavaş yavaş terk edilmekte, ister istemez kullanım kolaylığı olan modern alet ve yöntemlere dönüşmekte.

Bir örnek vermek gerekirse, özellikle Batı Anadolu'da, Keşkek adı verilen yemeğimiz önemli bir sosyal etkinliğin parçası olup, yüzyılları aşarak günümüze ulaşmıştır.

Köy halkının, komşuların birlikte pişirip misafirlerle paylaştığı, düğünlerin, hayırların vazgeçilmez yemeğidir Keşkek. Köy meydanında yakılan büyük odun ateşleri üzerinde, büyük kazanlarda tahta kaşıkla dövülerek pişirilen bir yemek. Uzun süren pişirme süresince köyün delikanlıları tarafından sıra ile karıştırılarak et ve buğday birlikte pişirilir.

Köylerden şehirlere göç eden ailelerde ya da okumak, çalışmak amacı ile büyük yerleşim yerlerine giden gençler için birinci kuşakta özlemleri, hikâyeleri ile yaşayan bu gelenek, ikinci kuşaktan itibaren unutulmaya

yüz tutar. Benzer şekilde yüzyıllara dayanan meddahlık geleneği artık neredeyse tarihe karışmaya yüz tutmuştur. Tadına doyumaz âşık atışmalarının yer aldığı âşıklık geleneği ile Ramazan'dan Ramazan'a birkaç örneğini seyretme fırsatı bulduğumuz Karagöz de giderek anılarımıza karışmak üzeredir. Anadolu'nun her yöresinde farklı adlarla anılan geleneksel sohbet toplantıları 2010'da Unesco tarafından belgelenerek koruma altına alınmış ancak Güneydoğu Anadolu'daki adı ile 'Sıra Geceleri' olarak sadece turistik anlamda yaşatılabilmektedir.

Ülkemizin bölgelerine şöyle bir göz attığımızda her yöreye ilişkin ne çok adet, gelenek, görenek vardır ki eşine benzerine başka bir yerde rastlanamaz. Bazıları ise her bölgemizde bilinir ve yöreye özgü farklarla yaşar, yaşatılır. Dünyadaki ülkelerin ve her ülkedeki farklı insan topluluklarının sayısını düşündüğümüzde önümüzde açılan rengârenk yelpaze inanılmaz boyutlarda ve zenginliktedir. Kendi haline bırakılırsa değişen yaşam koşulları içinde değişerek, dönüşerek, başlangıcı hatta anlamı zamana ve tarihe karışacaktır ister istemez.

Hamamönü semtinde Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi açılmıştır. Kısaca SOKÜM olarak anılan ve 15 Haziran 2013 tarihinde ziyarete açılan müze, konusunun en başarılı örneklerinden biri olarak çalışmalarını sürdürmektedir. SOKÜM müzemizde, hikâye anlatan hikâyeci, ninni söyleyen yeni gelin, masal ana, âşık atışması, beş taş oyunu, karagöz- gölge ve kukla oyunları, ebru sanatı, orta oyunu, çocuk oyunları, kına geleneği, maniler, diş he-diği gibi gelenekler ziyaretçiler için başarılı performanslarla canlı olarak sunulmakta.

Unesco'nun yetkili kurumları, 'Element' adı verilen bu dünya değerlerini, tek tek inceleyerek listelemekte, belgelemekte ve koruma altına almaktadır. 2017 yılı sonuna kadar 117 ülkede 475 gelenek, adet, görenek kayıt altına alınmıştır ve her yıl bunların sayısı artmaktadır. Unesco bu kategori için sayfamızı süsleyen amblemi belirlemiştir.

Türkiye'miz, 2017 yılı sonuna kadar aşağıda listelenen 16 adet belgelenmiş Somut Olmayan Dünya Kültür Mirası'na sahiptir.

Seyahatlerim esnasında ülkelerin Intangible World Heritage listesindeki gelenek ve göreneklerini özellikle yabancı ziyaretçilere tanıtmak için gösterdikleri çabalara şahit olmuştum. Gösteriler, sunumlar, müzeler, festivaller hep bu koruma, tanııtma ve yaşatma çabalarının birer ögesi.

Benzer şekilde ülkemizde de hemen hemen her turist grubunun izlemek istediği, ancak sunumunda Somut Olmayan Dünya Kültür Miraslarımızdan biri olduğunun belirtilmesinin unutulduğu, Mevlevi Semah Töreni, 2008 yılından beri listede bulunmaktadır.

Ancak sevindirici bir gelişme olarak, Somut Olmayan Dünya Kültür Miraslarımızın daha geniş anlamda gelenek ve göreneklerimiz tanıtılması konusunda, Gazi Üniversitesi Türk Halk Bilimi Bölüm Başkanı ve Unesco Milli Komisyonu Başkanı

Prof. Dr. Öcal Oğuz başkanlığında ve Ankara Altındağ Belediyesi'nin katkıları ile Hamamönü semtinde Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi açılmıştır. Kısaca SOKÜM olarak anılan ve 15 Haziran 2013 tarihinde ziyarete açılan müze, konusunun en başarılı örneklerinden biri olarak çalışmalarını sürdürmektedir. SOKÜM müzemizde, hikâye anlatan hikâyeci, ninni söyleyen yeni gelin, masal ana, âşık atışması, beş taş oyunu, karagöz- gölge ve kukla oyunları, ebru sanatı, orta oyunu, çocuk oyunları, kına geleneği, ma-

niler, diş hediği gibi gelenekler ziyaretçiler için başarılı performanslarla canlı olarak sunulmakta.

Çok önemli olan bir diğer konu da, řu anda sayısı 16 olan belgelenmiş geleneğimiz ile dünya sıralamasında üçüncü sırada yer almamız.

Bunları listeye alınış yıllarına göre sıralayacak olursak;

1. Meddahlık Geleneği 2008
2. Mevlevi Sema Törenleri 2008
3. Âşıklık Geleneği 2009
4. Karagöz Gölge Oyunları 2009
5. Nevruz Kutlamaları 2009 (Azerbaycan, İran, Kırgızistan, Pakistan, Özbekistan ve Türkiye'nin ortak geleneği olarak listeye dâhil edilmiştir.)

6. Geleneksel Sohbet Toplantıları 2010
7. Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali 2010
8. Alevi-Bektaşi Ritüeli Semah 2010
9. Tören Keşkeği Geleneği 2011
10. Mesir Macunu Festivali 2012
11. Türk Kahvesi Kùltür ve Geleneği 2013
12. Türk Kâğıt Süsleme Sanatı (Ebru) 2014
13. Geleneksel Çini Ustalığı 2016
14. Lavař, Katırma, Yufka, İnce-Ekmek Yapma ve Paylařma Kùltürü 2016
15. Bahar Kutlaması (Hıdrellez) 2017
16. ıslık Dili 2017

Yukarıdaki liste eminim sizlerde de bu listeye dâhil edilebilecek pek çok gelenek ve göreneğimize ilişkin bir çağrışım yaptı.

Geleneksel kùltürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması konusunda çok değerli olan bu çalışmaların yanında Unesco, Man and Biosfer (sulak alanlar ve buralarda yaşayan insan toplulukları), Memory of the World (dünya belleği yani dünya tarihini yönlendiren belgeler), Global Geoparks (jeopark alanları) ve bunlar gibi konularda da inceleme, belgelendirme ve koruma programlarını sürdürmektedir.

Daha sonra zaman zaman diğer kategorileri de paylaşma fırsatı bulmak umudu ile şimdilik hoşçakalın. ■

ISO 9001:2015 ve ISO 14001:2015 Standart geçişleri hakkında önemli duyuru

TS EN ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi ve TS EN ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi standartları revizyona uğramış olup Enstitümüzce yeni versiyonlara geçiş ile ilgili gerekli faaliyetleri tamamlanmış ve talep eden kuruluşlar için geçiş tetkikleri yapılmaktadır.

Geçen süre içerisinde uluslararası alanda yeni versiyona geçişlerin istenilen oranda olmaması sebebiyle; kuruluşları geçişe teşvik etmeye yönelik olarak Uluslararası Akreditasyon Forumu yeni karar almış ve alınan karar tüm ilgili taraflara duyurulmuştur.

Bu çerçevede özetle;

- Yeni versiyona geçiş hazırlıklarını tamamlamış olan kuruluşlar eskiden olduğu gibi geçiş tetkikleri talep edebileceklerdir.
- ISO 9001:2008 ve ISO 14001:2004 eski versiyon standartları ile ilgili başvuruları 15.03.2018 tarihinden sonra alınmayacaktır.
- ISO 9001:2008 ve ISO 14001:2004 eski versiyon standartlarının belge son geçerlilik tarihleri eskiden olduğu gibi 14.09.2018'dir.
- Geçişini tamamlamayan kuruluşlar için 15.03.2018 tarihinden sonra yapılacak tetkikler yeni versiyona göre geçiş tetkiki olarak planlanacaktır.
- Kurum/kuruluşların geçiş ile ilgili hazırlıklarını tamamlayarak zaman kaybetmeden geçiş tetkiki talep etmeleri yığılmaları önlemek ve belgesiz kalmamak adına önem arz etmektedir.

Detaylı bilgi için ilgili Belgelendirme Müdürlüğümüz ile irtibata geçebilirsiniz. ■

www.tse.org.tr
444 0 873

TSE

**Ülkemizin güneş enerjisi sektöründe
TS EN/ISO/IEC17020 standardına göre
TÜRKAK tarafından akredite ilk ve tek muayene kuruluşu olmuştur.**

...Your Global Partner for Measuring Energy

